

Funded by
the European Union

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองละงู

โดย

นายเจ๊ะอับดุลลาห์ แดหวัน

นายวิรัช โอมณี

นางกัลยทรรศน์ ตั้งหวัง

นางวราภรณ์ ประพรหม

และคณะ

ผู้สนับสนุนงบประมาณ

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและมูลนิธิชุมชนสงขลา

คำนำ

การพัฒนาเมืองของประเทศไทยเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ต่าง ๆ เช่น ที่ดิน แม่น้ำ ลำคลอง ป่าไม้ การใช้ประโยชน์อย่างไร้ขีดจำกัด การบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายการปลูกสร้างบ้านเรือน กลับเป็นไปอย่างไม่เข้มงวดส่งผลกระทบต่อระบบต่าง ๆ ของเมือง โดยเฉพาะระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศ ถูกทำลายด้วยน้ำมือมนุษย์ เช่น การรุกล้ำพื้นที่สีเขียว พื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติ ทำให้ปัญหาภัยพิบัติของเมืองอาจมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น เช่น น้ำท่วม และภัยแล้ง ทั้งนี้หากเมืองเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่มีความไม่แน่นอน ทำให้ไม่สามารถคาดการณ์สถานการณ์ได้ยากขึ้น และเกิดสภาพอากาศที่คาดการณ์ไม่ได้ ว่าจะรุนแรงมากหรือน้อยกว่าปกติเช่น หนาวจัด ร้อนจัด แล้งหนัก น้ำท่วมหนัก พายุรุนแรง จะก่อให้เกิดความเสียหาย ส่งผลให้การพัฒนาเมืองควรมีการวางแผนเพื่อรองรับและรับมือต่อไปในอนาคต รายงานฉบับนี้ เป็นการประเมินความเปราะบางของเมืองลพบุรีที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ภายใต้โครงการประชามร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองลพบุรี โดยการสำรวจสถานการณ์และปัญหาที่พบ รวมถึงการรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การวางแผน กำหนดนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ การรับมือเมืองได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของเมืองลพบุรีต่อไป ทั้งนี้หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำ ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
ประโยชน์ของการศึกษา	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดในการวิเคราะห์ความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในบริบทเมือง บริบทและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
วิธีการศึกษา	10
ผลการศึกษา	12
สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	32
ด้านข้อมูลทั่วไป	32
ด้านปรากฏการณ์และผลกระทบที่เกิดจากน้ำท่วม	35
ด้านปรากฏการณ์และผลกระทบที่เกิดจากภัยแล้ง	36
ด้านปรากฏการณ์และผลกระทบที่เกิดจากน้ำเสีย	38
ผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มเปราะบางเพศหญิงและเพศชาย	38
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	39
เอกสารอ้างอิง	40
ภาคผนวก	41

บทนำ

หลักการและเหตุผล

อำเภอละงู มีพื้นที่เขตการปกครองประมาณ 324 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 202,397.5 ไร่ ของพื้นที่จังหวัดสตูล สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของอำเภอละงู เป็นที่ราบสูง แบบลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่ค่อนข้างราบ ประกอบด้วยทิวเขา ทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือทอดตัวลงมาสู่พื้นที่ราบทางตอนใต้ และด้านตะวันตก ซึ่งเป็นที่ราบขนานไปกับชายทะเลในระดับความสูง 30 เมตร 20 เมตร 10 เมตร จากระดับน้ำทะเล ตามลำดับ มีเกาะรวม 6 เกาะ ประกอบด้วย เกาะเขาใหญ่ เกาะบุโหลนดอน เกาะลิดีเล็ก เกาะลิดีใหญ่ เกาะบุโหลนไม้ไผ่ เกาะบุโหลนใหญ่/บุโหลนเล ส่วนเทือกเขาอยู่ในระดับความสูง 150 เมตร ถึง 300 เมตร จากระดับน้ำทะเลกระจายอยู่ทั่วไปของอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือ ภูเขาที่มีความสูงไม่มากนัก ซึ่งมีภูเขาที่มีความสำคัญอยู่ 2 แห่ง คือ ภูเขาโต๊ะกู และภูเขาขาว มีคลองสำคัญคือ คลองละงู อำเภอละงูได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ทำให้มีภูมิอากาศแบบ 2 ฤดู คือ

1.ฤดูร้อนอยู่ระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคมของแต่ละปี

2.ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนมิถุนายน - ธันวาคม ของแต่ละปี

อำเภอละงู มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ป่าชายเลน ป่าสงวนแห่งชาติ มีคลองละงู ซึ่งไหลผ่านพื้นที่ต่าง ๆ รวมระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร ฯลฯ และทรัพยากรชายฝั่งทางทะเล อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 6 ตำบล 61 หมู่บ้าน มีการปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 7 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเทศบาลตำบลกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง และองค์การบริหารส่วนตำบลละงู ประกอบด้วยประชากรทั้งหมด 71,657 คน ชาย 35,530 คน หญิง 36,127 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด และมีครัวเรือนทั้งหมด 16,730 ครัวเรือน

ตำบลกำแพง เป็นพื้นที่การปกครองหนึ่งในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งประกอบด้วยองค์การปกครองท้องถิ่น 2 แห่ง คือเทศบาลตำบลกำแพง และองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง มีเขตการปกครองทั้งหมด 12 หมู่บ้าน หมู่ที่ 3 และ หมู่ที่ 4 บางส่วนอยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลกำแพง ส่วนที่เหลืออีก 10 หมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นที่ราบมีคลองละงู และลำคลองต่าง ๆ ไหลผ่าน ทำให้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตร การประมง การปศุสัตว์ตลอดปี ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศ มีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยทั่วไปคือ มีสภาพอากาศร้อนชื้น ฝนตกชุกในห้วงระยะเดือนมิถุนายน - ตุลาคม ฤดูร้อนจะอยู่ในห้วงระยะเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27.4 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 80% มีปริมาณน้ำฝนตก เฉลี่ยทั้งปี 2,379.9 มิลลิเมตร สภาพเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการค้าขาย รองลงมาคือ การเกษตร การประมง การปศุสัตว์ ทำนา ทำสวน และรับจ้างทั่วไป สภาพทางสังคมโดยทั่วไป มีลักษณะเช่นเดียวกับชุมชนเมืองอื่น ๆ คือ มีชุมชนหนาแน่นมาก บริเวณริมถนนสายหลัก และกระจายออกไปบริเวณรอบนอก ปะปนกันระหว่างผู้นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยปกติสุข

จากการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางภูมิอากาศของเมืองสระบุรี (ตำบลกำแพง บางส่วน และตำบลสระบุรี บางส่วน) ในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่าความเป็นอยู่ของประชาชนมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเคยอยู่กับธรรมชาติ ใช้ชีวิตอาศัยร่วมกันกับ เขา ป่า นา เล ในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา ผู้คนต่างถิ่นย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ปะปนกับคนพื้นที่ การแย่งชิงทรัพยากรก็มีมากขึ้น ทรัพยากรที่เคยอุดมสมบูรณ์ กลับลดน้อยลง พื้นที่นาข้าวแทบจะไม่มีให้เห็น ต้องพึ่งพาจากพื้นที่อื่น ผู้คนต่างคนต่างอยู่ การพึ่งพาซึ่งกันและกันแบบพี่น้องกลับมิให้เห็นน้อยลง ประกอบกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและความเป็นเมืองทำให้บุคคลบางกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มอาชีพอย่าง ๆ ในชุมชน ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้กลุ่มประชาชนภาคประชาสังคม ได้ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใต้ “โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองสระบุรี อำเภอสระบุรี จังหวัดสระบุรี ปี 2564”

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาภายใต้โครงการ ประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองสระบุรี อำเภอสระบุรี จังหวัดสระบุรี ปี 2564 ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหา ศักยภาพ ความแตกต่างของบุคคล ครอบครัว แต่ละชุมชน ผลกระทบและการรับมือ ผลกระทบที่เกิดกับประชาชนกลุ่มเปราะบางจากสภาพภูมิอากาศ (น้ำท่วม น้ำแล้ง) ที่เปลี่ยนแปลงของเมืองสระบุรี
2. เพื่อศึกษาบทบาทและภารกิจ แผนงาน นโยบาย ของหน่วยงาน องค์กร ที่มีอยู่ในเมืองสระบุรี เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาสังคมลุ่มน้ำสระบุรี ร่วมศึกษาประเมินความเปราะบางของเมืองสระบุรีเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต
4. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของเมืองสระบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาของโครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองสระบุรี อำเภอสระบุรี จังหวัดสระบุรี ปี 2564 มีขอบเขตในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครอบคลุมเฉพาะเนื้อหาการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศจากน้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเสีย ที่มีผลกระทบต่อประชากรกลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพ ประมง เกษตร ท่องเที่ยว และค้าขาย ในพื้นที่เป้าหมายเท่านั้น
2. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เวลาการเตรียมการ การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการคืนข้อมูล ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระหว่างเดือน มิถุนายน ถึงเดือน มีนาคม 2565 เท่านั้น
3. ขอบเขตด้านพื้นที่เป้าหมาย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาประชากรในพื้นที่ชุมชน จำนวน 3 ชุมชน ชุมชน หมู่ที่ 7 บ้านโกตา อบต. กำแพง ชุมชนชนมจิน หมู่ที่ 3 ตำบลกำแพง และชุมชนในไร่ หมู่ที่ 15 ตำบลสระบุรี เท่านั้น

4. ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาครั้งนี้ครอบคลุมประชากรกลุ่มเปราะบาง จากจำนวนตัวอย่าง ผู้หญิง, คนยากจน, คนพิการ จำนวน 180 ตัวอย่าง

ประโยชน์ของการศึกษา

การศึกษาของประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปี 2564 คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและผู้รับผิดชอบ ดังนี้

1. นำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ของหน่วยงาน ทั้งในระดับ อำเภอ ระดับจังหวัด ต่อการวางแผนเพื่อรับมือ กับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของ ภูมิอากาศของเมืองละงู และพื้นที่ใกล้เคียง
2. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการตัดสินใจของหน่วยงาน องค์กรภาคี และประชาชน เพื่อ บูรณาการการทำงานในพื้นที่เมืองละงู และพื้นที่อื่น ของจังหวัดสตูล ในโอกาสต่อไป
3. ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ทำการศึกษาผลกระทบและการรับมือของประชาชนกลุ่ม เปราะบาง จากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในพื้นที่อื่น ๆ ครั้งต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลของเมืองละงู ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในช่วงเวลาไม่น้อยกว่า 30 ปี ที่ผ่านมา ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น การพัฒนาเมือง การกระทำของมนุษย์เอง
2. **ความเปราะบาง** หมายถึง สภาวะที่คน กลุ่มบุคคล ชุมชนไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากร ระบบเมือง โครงสร้างพื้นฐาน ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมและความเป็นธรรมเพื่อให้อยู่รอดต่อภัยพิบัติที่มาอย่างกะทันหัน
3. **กลุ่มเปราะบาง** หมายถึง คน บุคคล หรือชุมชนที่มีปัญหาการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ ทำให้ บุคคลเหล่านี้ขาดโอกาสในการดูแลชีวิตให้มีความเท่าเทียมและเป็นธรรมในสังคมได้
3. **เมืองละงู** หมายถึง พื้นที่หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ตำบลกำแพง หมู่ที่ 15 บ้านในไร่ ตำบลละงู และ ชุมชนซอยขนมจีน เขตเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงูจังหวัดสตูล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดในการวิเคราะห์ความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในบริบทเมือง

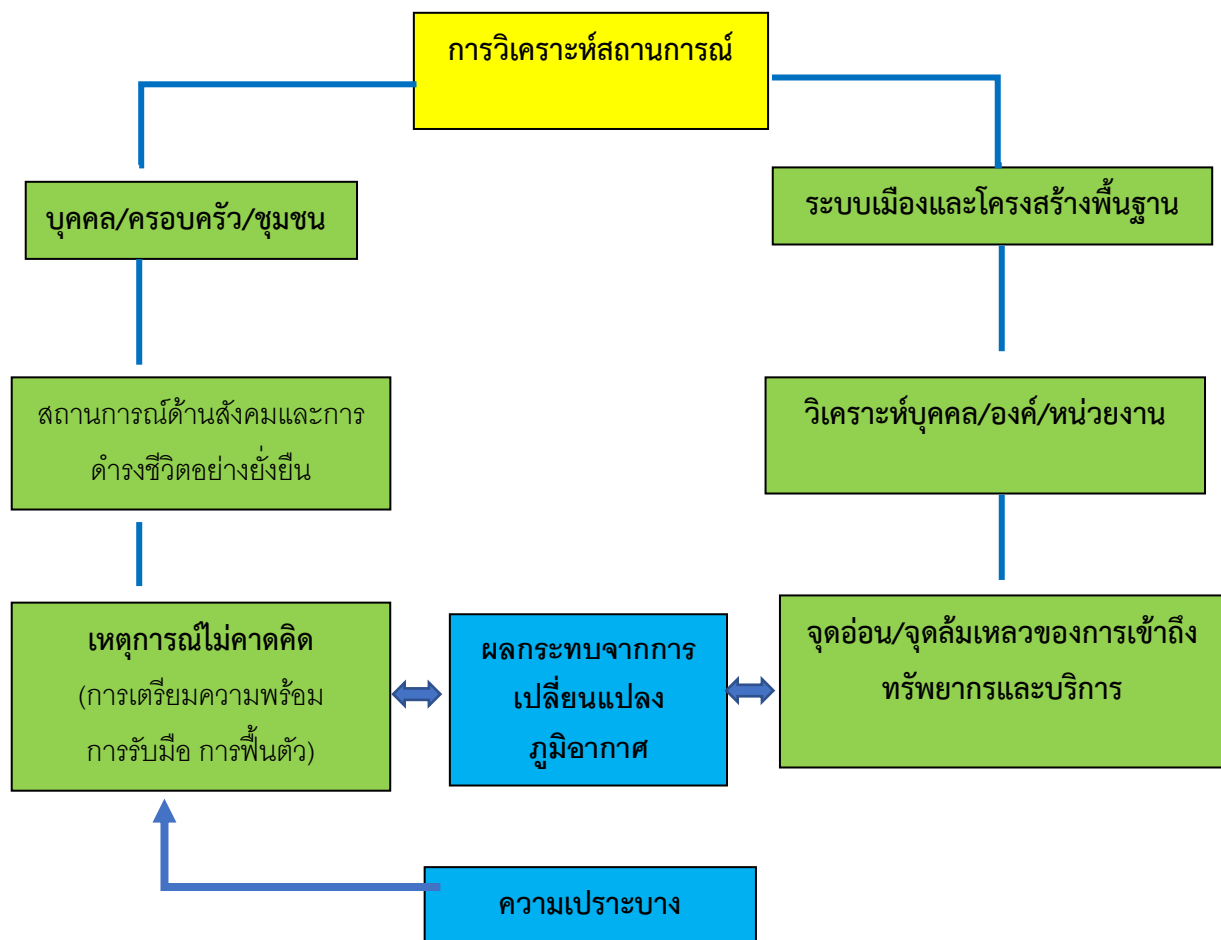
กรอบแนวคิดการรับมือของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นเครื่องมือที่ช่วยในกระบวนการวางแผนการเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในแผนงานการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ได้ใช้กรอบแนวคิดในการดำเนินโครงการเครือข่ายเมืองในเอเชียเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและโครงการเสริมสร้างการรับมือของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แนวคิดในการรับมือนี้เหมาะกับระบบและกระบวนการที่ซับซ้อน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเมือง เทคนิคในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งแตกต่างจากแนวทางการปรับตัวกับสภาพภูมิอากาศแบบเดิม และแตกต่างไปจากวิธีที่ใช้ “การคาดการณ์และตอบสนอง” และเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับสิ่งที่ไม่คาดคิดและภาวะที่ตื้นตันตระหนก ซึ่งวิธีเดิมในการใช้ข้อมูลทางสภาพภูมิอากาศในการคาดการณ์และตอบสนองต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นมิได้นำเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดมาพิจารณาประกอบ

แนวทางการรับมือมุ่งเน้นในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ของภาคส่วนต่าง ๆ ในเมืองซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการนำไปสู่การรับมือที่แข็งแกร่ง ดังนั้น หลักสำคัญของวิธีการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคือ การมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (Shared learning dialogue: SLDs) ในกระบวนการวางแผนการรับมือ ประเด็นที่สำคัญก่อนการประเมินความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศคือความเข้าใจในระบบเมืองว่ามีหน้าที่และเชื่อมโยงกันอย่างไรและเมืองเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ในช่วงเวลาที่ผ่านมาอีกทั้งยังต้องคำนึงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อพิจารณาในเรื่องความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยอาศัยประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ด้านสภาพอากาศในอดีต อาทิ อุทกภัยและวิกฤตการณ์ขาดแคลนน้ำ ความพยายามเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการทำให้การรับมือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและช่วยลดความเปราะบาง และจะสามารถกำหนดตัวชี้วัดในการรับมือโดยดูจากกิจกรรมและการดำเนินการที่ได้วางแผนไว้

กรอบแนวคิดการรับมือของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีบทบาทในการเตรียมตัวรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเริ่มจากความเข้าใจในระบบเมืองและแยกองค์ประกอบที่สำคัญออกเป็น บุคคล/ หน่วยงาน/องค์กร ระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศวิทยา และวิถีปฏิบัติ ระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศวิทยา และ “วิถีปฏิบัติ” ของระบบที่ถูกเลือก จะนำมาวิเคราะห์ในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลายภาคส่วน รวมถึงจะมีการอภิปรายและระบุจุดด้อยและจุดแข็งของระบบ ในการประเมินความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในบริบทของเมือง จะมีการตีความข้อมูลและรายละเอียด ที่เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศโดยอาศัยประสบการณ์จากวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ในอดีต ทำให้เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศทวีความรุนแรงขึ้น ในขณะที่

จุดอ่อนที่มีอยู่ของเมืองอาจก่อให้เกิดความเปราะบางมากยิ่งขึ้น หากไม่ได้รับการจัดการ จึงจำเป็นต้องเสริมจุดแข็งที่มีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะวิกฤติเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

สำหรับขั้นตอนการวิเคราะห์ ประกอบด้วย การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย การวิเคราะห์ สถานการณ์ เพื่อทำความเข้าใจและเชื่อมโยงด้านศักยภาพ สังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมรวมถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับชุมชน เทศบาล ตำบล อำเภอ

กรอบการวิเคราะห์ความเปราะบางของ success

กรอบแนวคิดในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน (the sustainable livelihoods Framework : SLF)

กรอบแนวคิดนี้ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคน/บุคคล เพื่อวิเคราะห์หาทุน/สินทรัพย์หรือปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของคน ชุมชน เช่น ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย คนจนในเมือง คนชายขอบ กลุ่มผู้หญิง กลุ่มคนพิการ และผู้สูงอายุ ซึ่งแต่ละคนจะมีต้นทุนที่ต่างกัน สิ่งที่แตกต่างกันจะส่งผลกระทบอย่างไรบ้างต่อเป้าหมายการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

1. ทุนมนุษย์ (human capital: H) เช่น ความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ แรงงาน สุขภาวะ
2. ทุนธรรมชาติ (nature capital: N) เช่น การมีหรือเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน แม่น้ำ แหล่งน้ำ ป่าไม้ เป็นต้น
3. ทุนทางการเงิน (Financial capital: F) เช่นการมีทรัพย์สินสะสม เงินออม ทรัพย์สินอื่น ๆ

เงินเดือน เงินบำนาญ ปศุสัตว์ เป็นต้น

4.ทุนทางกายภาพ (Physical capital : P) เช่น การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน มีไฟฟ้าใช้ นำประปาใช้ มีอินเทอร์เน็ต มีบ้านอาศัย มียานพาหนะ เป็นต้น

5.ทุนทางสังคม (Social capital : S) เช่น การมีเครือข่าย เครือข่ายต่าง ๆ ทั้งแนวนอน แนวราบ

2. บริบทและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รู้จักอำเภอละงู

อำเภอละงู เป็นหนึ่งในหกอำเภอของจังหวัดสตูล ความเป็นมาของเมืองละงูนั้น ยังไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือพงศาวดารบอกไว้ชัดเจนว่า ชุมชนละงูหรือเมืองละงูตั้งขึ้นในสมัยใด แต่มีหลักฐานสำคัญ 2 อย่างที่เป็นร่องรอยให้เชื่อได้ว่าละงูมีความเจริญมาก่อน ดังนี้

1. ชื่อเมืองละงูปรากฏในตำนานเมืองนครศรีธรรมราช คือในปี พ.ศ. 1950 สมัยเจ้าผู้ครองเมืองนคร พระพนมวังนางสะเอยทอง ได้แต่งตั้งเจ้าเมืองให้เจสวักกินเมืองละงู ให้ชื่อราชจตุราเจนาคาลายังเมีย เป็นผู้ปกครองเมืองละงู ซึ่งในสมัยราชจตุราเจนาคาลายังเมียปกครองเมืองละงูนั่น ก่อนเมืองสตูลหรือสะโตยจะเกิดถึง 350 ปี (รวมเรื่องเมืองนครศรีธรรมราช 2505:56-57)

2. ชุมชนละงูและบาราเกด ปรากฏในแผนที่ของชาวตะวันตก โดยตามหลักฐานแผนที่วาด ชื่อ Map of Kingdom of siam and cochin china จัดทำขึ้นโดยชาวตะวันตก เมื่อปี พ.ศ. 2371 และได้ปรากฏชื่อเมืองหรือท่าเรือ Lungu ลูงู (ละงู) Meerahit เมราฮิต (บาราเกด คือ ต.ท่าแพ) และ Cetttool เซตตุล (สตูล) แสดงว่าละงูมีลักษณะเป็นท่าเรือ และชุมชนใหญ่ที่บรรดาพ่อค้าชาวตะวันตกแวะซื้อขายสินค้า คำว่า “ละงู” เข้าใจว่าชื่อเดิมคงเป็น กรางู หรือ กะละงู หรือ กราละงู คำว่า “กรา” เป็นภาษาโบราณซึ่งแปลว่า ปาก ดังเช่น ปากบารา ปากน้ำ ปากละงู ปากปิง หรือ ปากพ่น ปากแพรง ปากพะยูน เป็นต้น ละงู หรือที่เรียกว่า “ลาгу” อันหมายถึงการซื้อขายคล่อง ซึ่งสมัยนั้นการสัญจรไปมาระหว่างเมืองสตูล-ละงู ไม่สะดวกเหมือนปัจจุบัน (ถนนสายฉลุง-ละงู ไม่มี) ทุกอย่างต้องเดินทางด้วยเท้าหรือเรือ ท่าเรือปากบาราเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดทางแถบฝั่งแหลมมาลายู เพราะเคยเป็นที่ทำการค้าขายระหว่างท่าเรือมาบัง ท่าเรือสุโงเอย (อำเภอทุ่งหว้าในปัจจุบัน) หรือท่าเรือปีนัง (เกาะหมาก) นอกจากนี้ก็ยังมีการค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ต่อมาเมื่อบ้านเมืองมีความเจริญ สุขาภิบาลกำแพงจึงเป็นจุดศูนย์กลางของการขนส่ง การค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้าของผู้คนในอดีต จนเกิดตลาดละงูมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของสุขาภิบาลตำบลกำแพง ตามหลักฐานราชกิจจานุเบกษา เล่ม 72 ตอนที่ 74 ฉบับพิเศษหน้า 144 วันที่ 17 กันยายน 2498 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดตั้งสุขาภิบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้ยกฐานะท้องถื่นบางส่วนในตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ขึ้นเป็นสุขาภิบาล ทำให้ท้องถื่นแห่งนี้มีรูปแบบการบริหารแบบสุขาภิบาลมากระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง โดยการเปลี่ยนฐานะเป็น “เทศบาลตำบลกำแพง” เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 อำเภอละงู มีอาณาเขตติดต่อกับ เขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

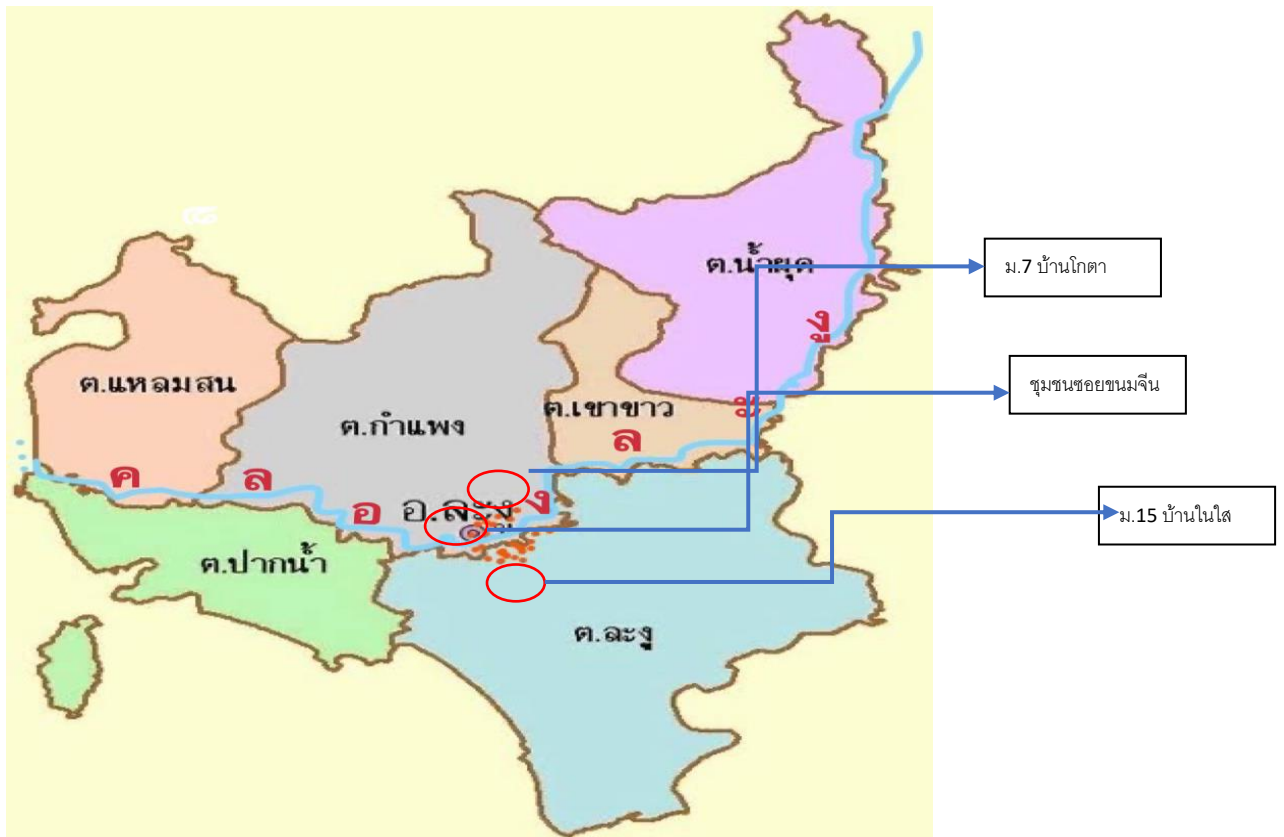
ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอทุ่งหว้า

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอมะนัง อำเภอควนกาหลง และอำเภอท่าแพ

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอท่าแพและทะเลอันดามัน

ทิศตะวันตก จรดทะเลอันดามัน

แผนที่ จังหวัดสตูล

แผนที่พื้นที่ทำการศึกษา

จากหลักฐานและคำบอกเล่าของคนรุ่นก่อน ทำให้ทราบว่าพื้นที่อำเภอละงูจังหวัดสตูล เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว มีพื้นที่ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีนาข้าว มีลำคลอง

ลงสู่ไหลผ่าน ทางทิศตะวันตกติดกับท่าเลอันตามัน อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ทะเลมากมาย พื้นที่ถูกปกคลุมด้วย ป่าชายเลน ตลอดชายฝั่งทะเล กล่าวคือ

นฤมล ขุนวิช่วย และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาการเคลื่อนย้ายและการปรับตัวของครัวเรือน เพื่อแสวงหาที่ทำกิน ในเขตป่าอำเภอมะนัง ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำของคลองละงู จังหวัดสตูล พบว่าอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้ มีภูเขา มีแม่น้ำ ตลอดทั้งปี มะนังเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ผู้คนที่เข้ามาตั้งรกรากถิ่นฐานในอดีตมาจากหลากหลายสถานที่ จึงทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี จนได้กลายเป็นชุมชนที่สามารถผสมผสานวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้ได้อย่างลงตัวจนเกิดมาเป็นมะนังในปัจจุบันนี้ คนในมะนังโดยส่วนใหญ่ มีความเป็นอยู่ร่วมกันฉันพี่น้อง แม้ว่าจะมาจากหลาย ๆ จังหวัดก็ตามแต่เมื่อเข้ามาอยู่ในมะนังแล้วต่างก็ให้ความช่วยเหลือและอุปถัมภ์ค้ำชู เกื้อกูลกันเป็นอย่างดี ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน ซึ่งกลายเป็นลักษณะเด่นของพื้นที่แห่งนี้ตลอดมา ปัจจุบันชุมชนมะนังเกิดความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะกระแสการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่รุกเข้าไปในพื้นที่ป่า เนื่องจากการค้นพบแหล่งท่องเที่ยวสำคัญสองแห่ง คือ ถ้ำภูผาเพชรและถ้ำเจ็ดคต เป็นปัจจัยดึงดูดที่ทำให้ผู้คนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในชุมชนมะนังมากขึ้น เพราะความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เหมาะกับการผลิตด้านการเกษตร การท่องเที่ยว ผู้คนที่เข้ามาในยุคเจาะป่า จึงมีแนวคิดที่จะตั้งถิ่นฐานเพื่อครอบครองและประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่อุดมสมบูรณ์แห่งนี้ ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าว รัฐมีนโยบายจัดสรรที่ดินทำกิน ให้กับครัวเรือนที่มีฐานะยากจนและต้องการพื้นที่ทำกิน จึงได้ดำเนินโครงการนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดสตูล กำหนดให้พื้นที่มะนัง (ปัจจุบัน) เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่โครงการนิคมฯ จึงได้จัดสรรให้ชาวบ้าน ปัจจัยดึงดูดเหล่านี้จึงมีส่วนอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้คนตัดสินใจเข้ามาตั้งรกรากใหม่ในเขตชุมชนมะนังในช่วงทศวรรษที่ 2500 - 2520 พบว่า ปัจจัยดึงดูดที่ทำให้ครัวเรือนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในชุมชนมะนัง คือ ปัจจัยด้านนโยบาย การจัดสรรที่ดินทำกินโดยรัฐ โดยการจัดตั้งนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 โดยรัฐ ต้องการนำทรัพยากรที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่เขตอำเภอมะนัง จึงนับเป็นพื้นที่ที่มีต้นทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ สภาพดิน น้ำ ป่า และสัตว์ป่าจึงสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำและปริมาณน้ำเพียงพอต่อการยังชีพ และการทำเกษตร รวมถึงปัจจัยทางด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานทรัพยากรที่หลากหลายในพื้นที่ดังกล่าว จะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐและปัจจัยที่ดึงดูดให้คนต่างถิ่นเข้ามาบุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำของอำเภอละงูได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สุพล จิตตเมธา และคณะ ได้ทำการศึกษา ภาษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพสังคมวัฒนธรรม ภาพสะท้อน จากภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดสตูล :ซึ่งพบว่า ภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดสตูลสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีภูมิประเทศ ที่หลากหลาย แหล่งน้ำ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชื่อหมู่บ้านที่ตั้งใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติจะมีคำว่า ห้วย หนอง คลอง วัง ได้แก่ บ้านน้ำร้อน บ้านห้วยลึก บ้านห้วยน้ำดำ บ้านท่าคลองใต้ บ้านปลักใหญ่ใจดี บ้านปลักชิมปอ บ้านหนองยุง บ้านวังปริ เป็นต้น ภูมินามที่เป็นเกาะ หรือหาด เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งจังหวัดสตูลมีพื้นที่ส่วน หนึ่งเป็นเกาะ ประมาณ 105 เกาะ คำที่ใช้เรียกภูมิประเทศลักษณะนี้ คือ “เกาะ” และ “หาด” ได้แก่ บ้านเกาะ ยะระโตะ

นุ้ย บ้านเกาะยะระโตตใหญ่ บ้านเกาะหลิเป๊ะ บ้านเกาะนก เป็นต้น ภูมินามที่เป็นท้องทุ่งเป็นที่ราบโล่งโดย บางครั้งอาจหมายถึงพื้นที่ที่เป็นท้องนาหรือทุ่งนาด้วย ซึ่งทำเลประเภคนี้นี้มักจะเป็นที่เลี้ยงสัตว์ เพื่อไว้ใช้งาน เช่น บ้านทุ่ง บ้านนาแค บ้านนาลาน บ้านทุ่ง บ้านนาปรัก บ้านทุ่งพัก บ้านทุ่งริน เป็นต้น ภูมินามที่เป็นเนินที่สูงหรือที่ดอน เป็นพื้นที่อีกลักษณะหนึ่งที่นิยมใช้สำหรับตั้งถิ่นฐาน เนื่องจากพื้นที่จังหวัดสตูลมีสภาพทางภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและเป็นเขาเนินดิน สภาพพื้นที่เหล่านี้ได้กำหนดให้ชาวจังหวัดสตูลได้เลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยเป็นโคกหรือควน (เนิน) สร้างบ้านเรือนเพื่อให้ปลอดภัยจากน้ำท่วม เมื่อถึงหน้าน้ำหรือน้ำทะเลขึ้นถึง ชื่อหมู่บ้านที่บ่งบอกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านลักษณะนี้ ได้แก่ บ้านควนโพธิ์ บ้านโคกพิลา บ้านโคก ไคร บ้านควนดินแดง เป็นต้น ภูมินามที่เป็นป่าไม้ ปรากฏร่องรอยการตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ คือ ใกล้ป่า ป่าเขา เพื่อสะดวกในการหาของป่า การทำมาหากิน จึงมีชื่อเรียกตามลักษณะทำเลที่ตั้ง การประกอบอาชีพ หรือตามลักษณะของทรัพยากรในแหล่งนั้น ๆ โดยมากมักมีชื่อต้นไม้มักปรากฏอยู่ในชื่อหมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งตำเสา บ้าน ควนไสน บ้านป่าพน บ้านท่ายาง บ้านป่าเสม็ด บ้านช่องไทร บ้านลานเสือ บ้านบากันใหญ่ บ้านบากันโต๊ะทิด เป็นต้น เรื่องราวหรือเหตุการณ์ความเป็นมาเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่อำเภอละงูและพื้นที่ใกล้เคียงได้เป็นอย่างดีรวมถึงความสัมพันธ์กับบริบทสังคมวัฒนธรรมและวิถีผู้คนของชาวสตูลในอดีตอีกด้วย

ข้อมูล พิศาลสินธุ์ (2548) ได้ทำการศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล พบว่าเทศบาลตำบลกำแพงอำเภอละงูจังหวัดสตูล ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม ด้านพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และด้านการพัฒนาเมือง ซึ่งพบว่า ด้านการพัฒนาที่ดิน มุ่งเน้นการขุดลอกคลอง การถมที่ดิน การปรับปรุงแหล่งน้ำท่วมภัย การก่อสร้างทางเท้าปูตัวหนอน เพื่อให้การระบายน้ำดีขึ้น การสร้างเขื่อนกันตลิ่งพังในแนวคลองละงู ด้านการพัฒนาที่ดินสาธารณะ การพัฒนาผังเมืองให้สอดคล้องกับผังเมืองสตูล ปรับปรุงและติดตั้งไฟฟ้าในถนนสายหลักและถนนในซอย การพัฒนาระบบจราจรในเขตเมืองให้เกิดความปลอดภัย ติดตั้งป้ายจราจร กระຈกโค้ง ปรับปรุงท่อระบายน้ำ ด้านบริการประชาชน ได้ทำการขยายเขตประปาเข้าไปในชุมชนต่าง ๆ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ส่งเสริมการป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อสร้างศูนย์สาธารณสุขของเทศบาล ส่งเสริมการกีฬา ด้านการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีการประกวดชุมชนดีเด่น ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งมลภาวะทางอากาศ สร้างบ่อพักขยะ ทำการตรวจคุณภาพน้ำในคลองละงู รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยว ฯลฯ ด้านการบรรเทาสาธารณภัย ได้ดำเนินการก่อตั้งและจัดซื้ออุปกรณ์สำหรับให้ความช่วยเหลือเมื่อประชาชนได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ และได้รับรางวัลดีเด่นหลายกิจกรรม อย่างไรก็ตามในตอนท้ายพบว่าการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนยังต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจากการศึกษาพบว่า ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน แผนการพัฒนาส่วนใหญ่ที่ดำเนินการเป็นแผนงานที่ทางเทศบาลต้องการพัฒนาให้ประชาชนในพื้นที่มีความอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีน้อยที่ศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าพื้นที่อำเภอละงู จังหวัดสตูลครั้งอดีตมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติมีทั้งป่าไม้ สัตว์น้ำจืด น้ำเค็ม มากมายความอุดมสมบูรณ์ของ

พื้นดิน ทำให้ผู้คนต่างถิ่นจำนวนมากอพยพเข้ามาแสวงหาที่ทำกินในพื้นที่แถบนี้ รวมถึงนโยบายของรัฐบาลที่พยายาม จัดสรรที่ดินเพื่อให้โอกาสแก่คนยากจนได้ทำมาหาเลี้ยงชีพของภาครัฐในพื้นที่แห่งนี้ด้วย สำหรับหน่วยงานของรัฐ กรณีเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงูจังหวัดสตูล ก็ได้มีแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่ตำบลกำแพงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ที่ทำการศึกษาลักษณะที่ทรัพยากร ต่าง ๆ ผนวกกับโครงการที่จะผลักดันให้ละงูเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชน

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาตามโครงการโครงการประชาสัมพันธ์ร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองละงู พ.ศ 2564 มี
วัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหา ศักยภาพ ความแตกต่างของบุคคล ครอบครัว อละชุมชน
ผลกระทบและการรับมือ ผลกระทบที่เกิดกับประชาชนกลุ่มเปราะบางจากสภาพภูมิอากาศ
(น้ำท่วม น้ำแล้ง)ที่เปลี่ยนแปลงของเมืองละงูที่
2. เพื่อศึกษาบทบาทและภารกิจ แผนงาน นโยบาย ของหน่วยงาน องค์กร ที่มีอยู่ในเมืองละงู
เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาสังคมลุ่มน้ำละงู ร่วมศึกษาประเมินความ
เปราะบางของเมืองละงูเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต
4. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
ของเมืองละงู

การศึกษานี้ได้กำหนดรูปแบบวิธีการศึกษาซึ่งประกอบด้วย

1. การจัดเก็บข้อมูล

1.1 การทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยต่างๆ

1.2 โดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ และการจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย ดังนี้

แบบสอบถาม เป็นชุดข้อคำถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ซึ่งคณะทำงานร่วมกันพิจารณาสร้างขึ้น
ประกอบด้วย ประกอบด้วยข้อมูลจำนวน 2 ส่วน คือส่วนข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม และส่วนที่ 2
เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับน้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเสีย แล้วนำไปเก็บข้อมูล กับจำนวนตัวอย่าง จำนวน
180 ตัวอย่าง ตามพื้นที่ดังนี้

- ผู้สูงอายุ จำนวน 45 คน จากพื้นที่ หมู่ที่ 15 ตำบลละงู 15 ตัวอย่าง หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง
จำนวน 15 ตัวอย่าง ชุมชนซอยขนมจีน เทศบาลตำบลกำแพง จำนวน 15 ตัวอย่าง เท่านั้น
- ผู้พิการ จำนวน 15 คน หมู่ที่ 15 ตำบลละงู 5 ตัวอย่าง หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง จำนวน 5
ตัวอย่าง ชุมชนซอยขนมจีน เทศบาลตำบลกำแพง จำนวน 5 ตัวอย่าง เท่านั้น
- กลุ่มอาชีพ (ประมง เกษตร ท่องเที่ยว ค้าขาย) จำนวน 120 ตัวอย่าง จากพื้นที่ จากพื้นที่หมู่ที่
15 ตำบลละงู 60 ตัวอย่าง หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง จำนวน 60 ตัวอย่าง ชุมชนซอยขนมจีน
เทศบาลตำบลกำแพง จำนวน 60 ตัวอย่าง เท่านั้น

แบบสัมภาษณ์ เป็นชุดคำถามที่ใช้สำหรับถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลน้ำท่วม น้ำแล้ง
ในจังหวัดสตูล ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ และ
ส่วนที่ 2 เป็นรายละเอียดคำถามเกี่ยวกับแผนงานโครงการ นโยบาย ของแต่ละหน่วยงาน

การจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย เป็นการระดมความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ของ ชาวบ้านในพื้นที่เพื่อเก็บ
ข้อมูลเพิ่มเติม หลังจากทีรวบรวมข้อมูลจากชุดที่ 1 และ 2 แล้ว หลังจากเก็บข้อมูลทั้ง 3 ส่วนและ
คณะทำงานได้นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมวิเคราะห์ผลของข้อมูลให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ 5 ข้อ โดยใช้

กิจกรรม	เดือนที่ (ไม่เกิน 10 เดือน)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.จัดเวทีพูดคุยกับสมาชิกโครงการเพื่อขอมติร่วมในรายละเอียดของโครงการ										
2.ประชุมเพื่อจัดทำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มเปราะบาง และ หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง										
3. จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อเก็บข้อมูลตัวอย่าง กลุ่มเปราะบางและสัมภาษณ์หน่วยงาน										
4. สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน/องค์กร ที่เกี่ยวข้อง										
5.เวทีวิเคราะห์และสรุปข้อมูลของเมืองลະงູ່										

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการรวบรวมข้อมูลที่เก็บจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้ออกแบบไว้ จำนวน 180 ตัวอย่าง สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการใช้แบบสอบถามและการจัดเวทีย่อยในชุมชน มีรายละเอียดดังนี้.

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มอาชีพเมืองละงู

กลุ่มอาชีพ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตร	19	31.7	10	16.7	7	11.7	36	20
การค้าขาย	13	21.7	10	16.7	24	40	47	26.1
ประมง	2	3.3	10	16.7	3	5	15	8.3
การ ท่องเที่ยว	5	8.3	10	16.7	0	0	15	8.3
คนพิการ	5	8.3	10	16.7	5	8.3	20	11.1
ผู้สูงอายุ	15	25	10	16.7	10	16.7	35	19.4
ไม่ตอบ	1	1.7	0	0	11	18.3	12	6.7
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากจากกลุ่มอาชีพ จำนวน 113 คน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ค้าขาย และเกษตรกร ผู้พิการ จำนวน 20 คน ผู้สูงอายุ 35 คน ไม่ตอบ 12 คน รวม 180 คน

ตารางที่ 2 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เมืองละงู

กลุ่มอาชีพ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	4	6.7	6	10	10	16.7	20	11.1
สมรส	42	70	40	66.7	34	56.7	116	64.4
หม้าย	13	21.7	11	18.3	15	25	39	21.7
แยกกันอยู่	1	1.7	2	3.3	1	1.7	4	2.2
ไม่ตอบ	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสสูงสุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมา เป็นหม้าย จำนวน 39 คน ร้อยละ 21.7 และ เป็นโสด จำนวน 20 คน ร้อยละ 11.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละ ประเภทความพิการเมืองลະงູ

กลุ่มอาชีพ	ม.15 ต.ลະงູ		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจัน ต.กำแพง		เมืองลະงູ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทางการเคลื่อนไหว	8	80	9	90	5	100	22	88
ทางการได้ยิน	1	10	1	10	0	0	2	8
ทางการเรียนรู้	1	10	0	0	0	0	1	4
รวม	10	100	10	100	5	100	25	100

ตารางที่ 3 จากจำนวนผู้พิการทั้งหมด 20 คน พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือพิการทางการได้ยิน และทางการเรียนรู้ จำนวน 2 คน และ 1 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละ ของระดับการศึกษาสูงสุด เมืองลະงູ

ระดับการศึกษา	ม.15 ต.ลະงູ		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจัน ต.กำแพง		เมืองลະงູ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	42	70	39	65	44	73.3	125	69.4
มัธยมศึกษา	13	21.7	16	26.7	9	15.0	38	21.1
ปริญญาตรี	3	5.0	3	5.0	6	10.0	12	6.7
ไม่ตอบ	2	3.3	2	3.3	1	1.7	5	2.8
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา และปริญญาตรี จำนวน 12 คน และ 5 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของการมีโรคประจำตัว เมืองลະงູ

โรคประจำตัว	ม.15 ต.ลະงູ		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจัน ต.กำแพง		เมืองลະงູ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	32	53.3	39	65	38	63.3	109	60.6
มี ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเส้นเลือด เก๊าท์ ภูมิแพ้	26	43.3	21	35	22	36.7	69	38.3

ไม่ตอบ	2	3.3	0	0	0	0	2	1.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 รองลงมาคือมีโรคเรื้อรัง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ประกอบการอาชีพ เมืองละงู

การประกอบอาชีพ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ในปกครอง	2	3.3	2	3.3	1	1.7	5	2.8
รับจ้าง	4	6.7	27	45	17	28.3	48	26.7
แม่บ้าน	3	5	9	15	2	3.3	14	7.8
อื่น ๆ ได้แก่ ทำสวน ประมง เกษตร	51	85	20	33.3	40	66.7	111	61.7
ไม่ตอบ	0	0	2	3.3	0	0	2	1.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละสินทรัพย์ เมืองละงู

ประเภทสินทรัพย์	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บ้าน	50	83.3	49	81.7	43	71.7	142	78.9
ที่ดิน	2	3.3	2	3.3	5	8.3	9	5
รถ	4	6.7	6	10	3	5	13	7.2
เครื่องมือทำมาหากิน	4	6.7	1	1.7	1	1.7	1	0.6
อื่น ๆ	0	0	2	3.3	6	10.0	13	7.2
ไม่ตอบ	0	0	0	0	2	3.3	2	3.3
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทรัพย์สินคือมีบ้าน จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละ ของลักษณะที่อยู่อาศัย เมืองละงู

ลักษณะที่อยู่อาศัย	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บ้านตัวเอง	49	81.1	57	95	53	88.3	159	88.3
บ้านเช่า	0	0	1	1.7	3	5	4	2.2
อาศัยอยู่กับญาติ	0	0	2	3.3	4	6.7	6	3.3
อื่นๆ ได้แก่ อาศัยกับบุตร	11	18.3	0	0	0	0	11	6.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีบ้านเป็นของตัวเอง จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 88.3 รองลงมาคืออาศัยอยู่กับคนอื่น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานที่ตั้งบ้านเรือน เมืองละงู

สถานที่ตั้งบ้านเรือน	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ริมคลอง	1	1.7	11	18.3	25	41.7	37	20.6
ริมถนน	42	70	46	76.7	32	53.3	120	66.7
อื่น ๆ	17	28.3	1	1.7	3	5	21	11.7
ไม่ตอบ	0	0	2	3.3	0	0	2	1.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมถนน จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ ริมคลอง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ด้านสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล เมืองละงู

สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บัตรทอง	51	85	59	98.3	50	83.3	160	88.9
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	6.7	0	0	4	6.7	8	4.4
ประกันสังคม	3	5	0	0	3	5	6	3.3
อื่น ๆ ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ	2	3.3	0	0	3	5	5	2.8
ไม่ตอบ	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สิทธิบัตรทองในการรักษาพยาบาล จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 รองลงมาคือสิทธิข้าราชการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน,ร้อยละของการครอบครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ เมืองละงู

การครอบครองที่ดิน และการใช้ประโยชน์	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	13	21.7	17	28.3	37	61.7	67	37.2
มีที่ดินตนเอง	39	65	30	50	20	33.3	89	49.4
ทำสวน	1	1.7	3	5	2	3.3	6	3.3
อื่น ๆ ได้แก่ อาศัยกับ บุตร หรือญาติ	3	5	0	0	0	0	3	1.7
ไม่ตอบ	4	6.7	10	16.7	1	1.7	15	8.3
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาคือไม่มีที่ดิน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน,ร้อยละ ด้านสถานะทางสังคม เมืองละงู

สถานะทางสังคม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลูกบ้าน	54	90	54	90	54	90	162	90
อสม.	1	1.7	4	6.7	1	1.7	6	3.3
อื่น ๆ ได้แก่ ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน อปร.	5	8.3	1	1.7	4	6.7	10	5.6
ไม่ตอบ	0	0	1	1.7	1	1.7	2	1.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะเป็นลูกบ้าน จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 90

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน,ร้อยละ ของลักษณะการอยู่อาศัยในครอบครัว เมืองละงู

ลักษณะการอยู่อาศัย ในครอบครัว	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อยู่คนเดียว	1	1.7	1	1.7	6	10	8	4.4
อยู่กับครอบครัว	52	86.7	51	85	46	76.7	149	82.8
อยู่กับญาติ	0	0	0	0	6	10	9	5

อื่น ๆ ได้แก่ อยู่กับบุตร	7	11.7	3	5	1	1.7	8	4.4
ไม่ตอบ	0	0	5	8.3	1	1.77	6	3.3
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 13 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัว จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 82.8 รองลงมาคือมีอาศัยอยู่กับญาติ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ,ร้อยละ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เมืองละงู

สิ่งอำนวยความสะดวก	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้ำกิน	60	100	57	95	58	15.8	175	96.7
น้ำใช้	60	100	57	95	58	15.8	175	96.7
ไฟฟ้า	60	100	60	100	60	16.4	180	100
รถมอเตอร์ไซด์	42	70	44	73	44	12	130	72.2
รถยนต์	0	0	12	20	12	3.3	24	13.3
อินเทอร์เน็ต	0	0	17	28	0	0	17	9.4
โทรศัพท์มือถือ	0	0	51	85	39	10.7	90	50
ทีวี	0	0	48	80	42	11.5	90	50
ตู้เย็น	0	0	39	65	51	13.9	90	50
แอร์คอยล์	3	5	8	13	10	16.6	18	10

ตารางที่ 14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐาน มีไฟฟ้าใช้ ร้อยละ 100 รองลงมาคือน้ำกินน้ำใช้ จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 96.7

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน,ร้อยละสถานะทางการเงิน เมืองละงู

การเงิน	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเงินออม	19	31.7	9	15	26	43.3	54	30
ลูกหนี้เงินกู้	4	6.7	5	8.3	7	11.7	16	8.9
เจ้าหนี้เงินกู้	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
มีเงินเดือน	3	5	1	1.7	3	5	6	3.3
มีเงินบำนาญ	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
เงินช่วยเหลือจากรัฐ	15	25	37	61.7	17	28.3	69	38.3
อื่น ๆ	14	23.3	4	6.7	5	8.3	23	12.8

ไม่ตอบ	5	8.3	4	6.7	1	1.7	10	5.6
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 15 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคือมีเงินออม จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 30

ส่วนที่ 2 ข้อมูลรายละเอียดของปรากฏการณ์ น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย

ตารางที่ 16 จำนวน/ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่พบในพื้นที่เมืองลพบุรี

การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่พบในพื้นที่	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองลพบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สามารถให้ข้อมูลได้	60	71.43	6	7.3	0	0	6	1.94
เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม	0	0	36	43.9	56	73.7	152	49.03
น้ำแล้ง	22	26.19	11	13.4	8	10.5	69	22.26
อากาศร้อน	2	2.38	25	30.5	11	14.5	78	25.16
ไม่ตอบ	0	0	4	4.9	1	1.3	5	1.61

ตารางที่ 16 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของเมืองลพบุรี เกิดภัยพิบัติน้ำท่วม มากที่สุด จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 49.03 รองลงมาคืออากาศร้อน จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 25.16 และเกิดภัยแล้ง จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 22.26

กรณีน้ำท่วมเมืองลพบุรี

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนน้ำท่วมใหญ่ จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ปี 2554 และ ปี 2559 เมืองลพบุรี

ระดับความรุนแรง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองลพบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	5	8.3	45	75	49	81.7	99	55
ปานกลาง	30	50	5	8.3	5	8.3	40	22.2
ไม่ตอบ	25	41.7	10	16.7	6	10	41	22.8
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 17 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าน้ำท่วมเมืองลพบุรี มีน้ำท่วมหนัก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 55

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนน้ำท่วมขนาดเล็ก เมืองละงู

ระดับความรุนแรง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	0	0	4	6.7	1	1.7	5	2.8
ปานกลาง	1	1.7	27	45	45	75	73	40.6
น้อย	15	25	13	21.7	12	20	40	22.2
ไม่ตอบ	44	73.3	16	26.7	2	3.3	62	34.4
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 18 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้น้ำท่วมเมืองละงู ขนาดเล็ก จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนน้ำท่วมขังเฉพาะจุด เมืองละงู

ระดับความรุนแรง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
ปานกลาง	4	6.7	8	13.3	30	50	42	23.3
น้อย	1	1.7	35	58.3	28	46.7	64	35.6
ไม่ตอบ	55	91.7	16	26.7	2	3.3	73	40.6
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 19 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้น้ำท่วมเมืองละงู เฉพาะจุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน,ร้อยละรูปแบบการเปลี่ยนแปลง เมืองละงู

รูปแบบการเปลี่ยนแปลง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เปลี่ยนแปลง	0	0	18	30	0	0	18	10
ฝนไม่ตกตามฤดูกาล	47	78.3	17	28.3	42	70	106	58.9
ฝนทิ้งช่วงยาวนานมากขึ้น	0	0	3	5	5	8.3	8	4.4
ฝนตกในปริมาณมาก	6	10	11	18.3	6	10	23	12.8

กว่าเดิม								
ไม่ตอบ	7	11.7	11	18.3	7	11.7	25	13.9
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 20 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กรณีน้ำท่วมเมืองระยอง เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ฝนตกไม่ตรงฤดูกาล จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 รองลงมา

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน/ร้อยละการได้รับผลกระทบแก่ชีวิตท่านและครอบครัว เมืองระยอง

ผลกระทบแก่ชีวิตกับ ท่านและครอบครัว ได้รับ	ม.15 ต.ระยอง		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองระยอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับผลกระทบ	0	0	0	0	2	3.3	2	1.1
เสียชีวิต	0	0	0	8.3	0	0	0	0
บ้านที่อยู่อาศัย เสียหาย	37	61.7	22	36.7	39	65	98	37.98
สัตว์เลี้ยงเสียหาย	6	10	17	28.3	7	11.7	30	16.8
การประกอบอาชีพ/ รายได้	9	15	2	3.3	8	13.3	19	7.36
การคมนาคม/การ เดินทางไม่สะดวก	1	1.7	12	20	3	5	16	8.8
อื่น ๆ	6	10	5	8.3	0	0	11	6.2
ไม่ตอบ	1	1.7	2	1.7	1	1.7	4	2.2
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 21 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองระยอง ทำให้บ้านเรือนเกิดความเสียหาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 37.98 รองลงมา ทำให้สัตว์เลี้ยงเสียหาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8

ตารางที่ 22 แสดงจำนวน/ร้อยละ สาเหตุการเกิดผลกระทบ เมืองระยอง

สาเหตุการเกิดผลกระทบ	ม.15 ต.ระยอง		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองระยอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สามารถระบุได้	0	0	6	10	12	20	18	10
เกิดจากธรรมชาติที่ เปลี่ยนแปลง	15	25	33	55	29	48.3	77	42.78
เกิดจากน้ำมือมนุษย์	45	75	15	31.7	18	30	82	45.56
ไม่ตอบ	0	0	2	3.3	1	1.7	3	1.66

รวม	60	100	60	100	60	100	180	100
-----	----	-----	----	-----	----	-----	-----	-----

ตารางที่ 22 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองสระบุรี เกิดจากน้ำมือมนุษย์ มากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56 รองลงมา คือ เกิดจากภัยธรรมชาติ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 42.78

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน/ร้อยละ กรณีเกิดจากน้ำมือมนุษย์

เกิดจากน้ำมือมนุษย์	ม.15 ต.สระบุรี		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองสระบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การถมที่	33	50	12	37.5	12	46.2	53	40.15
ท่อระบายน้ำอุดตัน	12	18.18	2	6.25	3	11.5	17	12.88
การทำถนน	21	31.82	18	56.25	11	42.3	62	46.97
รวม	66	100	32	100	26	100	132	100

ตารางที่ 23 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองสระบุรี ทำให้บ้านเรือนเกิดความเสียหาย ที่มีสาเหตุมาจากน้ำมือมนุษย์ เกิดจาก การทำถนน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 46.97 รองลงมา เกิดจากการถมที่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 40.15

ตารางที่ 24.1 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวของบุคคล ใช้ทุนมนุษย์

ใช้ทุนมนุษย์	ม.15 ต.สระบุรี		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองสระบุรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ความรู้	21	35	38	63.3	41	68.3	100	55.6
ใช้ทักษะ ความชำนาญ	0	0	10	16.7	16	26.7	26	14.4
ใช้ความสามารถ แรงงานและสุขภาพของตน	0	0	4	6.7	2	3.3	6	3.3
ไม่ตอบ	39	65	8	13.3	1	1.7	48	26.7
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 24.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองสระบุรี สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนมนุษย์ ด้านความรู้ มากที่สุด ร้อยละ 100 รองลงมาคือใช้ทักษะความชำนาญ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4

ตารางที่ 24.2 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวของบุคคล ใช้ทุนทางสังคม

ใช้ทุนทางสังคม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเครือข่าย	9	15	13	21.7	27	45	49	27.2
เครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือทั้งแบบ ทางการและไม่เป็น ทางการ	16	26.7	40	66.7	30	50	86	47.8
ไม่ตอบ	35	58.3	7	11.7	3	5	45	25
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 24.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงูสามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางสังคมด้านเครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือ มากที่สุด จำนวน 86 คน ร้อยละ 47.8 รองลงมาคืออาศัยเครือข่าย จำนวน 49 คน 27.2

ตารางที่ 24.3 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวของบุคคล ใช้ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ

ใช้ทุนทาง ทรัพยากรธรรมชาติ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีหรือเข้าถึง ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน แม่น้ำ คลอง ทะเล แหล่งน้ำ	8	13.3	47	78.3	54	90	109	60.6
ความหลากหลายทาง ชีวภาพ ป่าไม้ พลังงาน ฯลฯ เพื่อ นำมาใช้ประโยชน์	0	0	3	5	4	6.7	7	3.9
ไม่ตอบ	52	86.7	10	16.7	2	3.3	64	35.6
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 24.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงูสามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางสังคมด้านเครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือ มากที่สุด จำนวน 86 คน ร้อยละ 47.8 รองลงมาคืออาศัยเครือข่าย จำนวน 49 คน 27.2

ตารางที่ 24.4 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวของบุคคล ใช้ทุนทางกายภาพชุมชน

ใช้ทุนทางกายภาพ ชุมชน	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้กระสอบทราย	16	26.7	8	13.3	37	61.7	61	33.9
มีน้ำสะอาดเพื่อบริโภค	13	21.7	36	60	14	23.3	63	35
ครัวกลาง	21	35	0	0	2	3.3	23	12.8
จัดอาหารให้เพียงพอ	2	3.3	6	10	1	1.7	9	5
มีจุดอพยพ	1	1.7	3	5	1	1.7	2	1.1
มียานพาหนะสำหรับ เดินทางอพยพ					1	1.7	4	2.2
การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร	1	1.7	2	3.3	2	3.3	5	2.8
อื่น ๆ	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
ไม่ตอบ	6	10	5	8.3	1	1.7	12	6.7
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 24.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางกายภาพชุมชน ด้านมีน้ำสะอาดเพื่อบริโภค มากที่สุด จำนวน 63 คน ร้อยละ 35 รองลงมาคือการใช้กระสอบทราย จำนวน 61 คน 33.9

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน/ร้อยละ ของการมีแผนในการรับมือกับน้ำท่วมชุมชน

แผนในการรับมือกับ น้ำท่วม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	58	96.7	38	63.3	26	43.3	64	35.6
มี	0	0	14	23.3	33	55	105	58.3
ไม่ตอบ	2	3.3	8	13.3	1	1.7	11	6.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 25 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงู มีแผนการรับผลกระทบด้วยการมีแผนการรับมือกับน้ำท่วม มากที่สุด มีแผน จำนวน 105 คน ร้อยละ 58.3 และไม่มีแผนรองรับ จำนวน 64 คน ร้อยละ 35.6

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน/ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการทำแผนรับมือกับน้ำท่วม

มีส่วนร่วม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	26	43.3	36	60	33	55	95	52.8

มี	32	53.3	18	30	26	43.3	76	42.2
ไม่ตอบ	2	3.3	6	10	1	1.7	9	5
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 26 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงู ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับมือกับน้ำท่วม มากที่สุด ไม่มีส่วนร่วม จำนวน 95 คน ร้อยละ 52.8 และมีส่วนร่วม จำนวน 95 คน ร้อยละ 52.8

กรณีน้ำแล้ง

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน/ร้อยละ รูปแบบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา

ระดับความรุนแรง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	0	0	31	51.7	25	41.7	56	31.1
ปานกลาง	30	50	8	13.3	17	28.3	55	30.6
น้อย	3	5	5	8.3	5	8.3	13	7.2
ไม่ตอบ	27	45	16	26.7	13	21.7	56	31.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 27 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าน้ำแล้งเมืองละงู มีน้ำแล้งมาก จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน/ ร้อยละ ของรูปแบบการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการเปลี่ยนแปลง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เปลี่ยนแปลง	0	0	11	18.3	8	13.3	19	10.6
แล้งยาวนานมากขึ้น	3	5	33	55	43	71.7	79	43.9
แล้งเฉพาะบางที่	0	0	1	1.7	6	10	7	3.9
น้ำทะเลหนุน	5	8.3	5	8.3	0	0	10	5.6
ไม่ตอบ	52	86.7	10	16.7	3	5	65	36.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 28 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กรณีน้ำแล้งเมืองละงู เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้ ยาวนานมากขึ้น จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน/ร้อยละ ผลกระทบแก่ชีวิตและครอบครัวได้รับ

ผลกระทบแก่ชีวิตกับ ท่านและครอบครัว ได้รับ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับผลกระทบ	9	15	10	16.7	10	16.7	29	16.1
น้ำไม่พอใช้ในการ อุปโภคบริโภค	40	66.7	23	38.3	41	68.3	104	57.8
เสียทรัพย์สินในการซื้อ น้ำ	1	1.7	4	6.7	4	6.7	9	5
ทำการเกษตรไม่ได้	4	6.7	13	21.7	0	0	17	9.4
การประกอบอาชีพ/ รายได้ลดลง	4	6.7	2	3.3	3	5	9	5
เกิดฝุ่นละออง	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
ไม่ตอบ	2	3.3	7	11.7	2	3.3	11	6.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 29 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้ง เมืองละงู ทำให้น้ำไม่พอใช้ในการอุปโภคจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมา ทำการเกษตรไม่ได้ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1

ตารางที่ 30 แสดงจำนวน/ร้อยละของสาเหตุการเกิดผลกระทบ

สาเหตุของผลกระทบ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกิดการเปลี่ยนแปลง ภูมิอากาศ	41	68.3	39	65	34	56.7	114	63.3
เกิดจากฝีมือมนุษย์	5	8.3	13	21.7	23	38.3	41	22.8
การทำลายป่า	2	3.3	0	0	0	0	2	1.1
ไม่ตอบ	12	20	8	13.3	3	5	23	12.8
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 30 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ผลกระทบจากกรณีน้ำแล้งเมืองละงู เกิดจากเกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมา คือ เกิดจากภัยฝีมือมนุษย์ธรรมชาติ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8

ตารางที่ 31 แสดงจำนวน/ร้อยละ กรณีเกิดจากฝีมือมนุษย์

เกิดจากฝีมือมนุษย์	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้น้ำใต้ดิน	0	0	0	0	9	15	9	5
การใช้น้ำไม่เหมาะสม	4	6.7	11	18.3	13	21.7	28	15.6
การทำถนนการพัฒนา ด้านอุตสาหกรรม	2	3.3	2	3.3	1	1.7	5	2.8
ไม่ตอบ	54	90	47	78.3	37	61.7	138	76.7
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 23.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้งเมืองละงู ที่มีสาเหตุมาจากน้ำมือมนุษย์ เกิดจากการใช้น้ำไม่เหมาะสม จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 รองลงมา เกิดการใช้น้ำใต้ดิน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 32.1 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล โดยใช้ทุนมนุษย์

ใช้ทุนมนุษย์	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ความรู้	27	45	37	61.7	37	61.7	101	56.1
ใช้ทักษะความชำนาญ	0	0	10	16.7	17	28.3	27	15
ใช้ความสามารถ แรงงานและสุขภาพ ตนเอง	0	0	3	5	3	5	6	3.3
ไม่ตอบ	33	55	10	16.7	3	5	46	25.6
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 32.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้งเมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนมนุษย์ด้านความรู้ มากที่สุด 101 คน ร้อยละ 56.1 รองลงมาคือใช้ทักษะความชำนาญ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15

ตารางที่ 32.2 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล โดยใช้ทุนทางสังคม

ใช้ทุนทางสังคม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเครือข่าย	15	25	12	20	32	53.3	59	32.8
เครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือทั้งแบบ ทางการและไม่เป็น ทางการ ได้แก่ อบต. เทศบาล	16	26.7	36	60	22	36.7	74	41.1
ไม่ตอบ	29	48.3	12	20	6	10	47	26.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 24.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้งเมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางสังคมด้านเครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือ มากที่สุด จำนวน 74 คน ร้อยละ 41.1 รองลงมาคืออาศัยเครือข่าย จำนวน 59 คน 32.8

ตารางที่ 32.3 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล โดยใช้ทุนทรัพยากรธรรมชาติ

ใช้ทุน ทรัพยากรธรรมชาติ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การมีหรือเข้าถึง ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน แม่น้ำ คลอง ทะเล แหล่งน้ำ	38	63.3	39	69	50	83.3	127	70.6
ความหลากหลายทาง ชีวภาพ ป่าไม้ พลังงาน ฯลฯ เพื่อ นำมาใช้ประโยชน์	0	0	3	5	3	5	6	3.3
ป่าไม้	0	0	3	5	0	0	3	1.7
พลังงาน	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
ไม่ตอบ	22	36.7	14	23.3	7	11.7	43	23.9
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 32.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้งเมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการมีหรือเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน แม่น้ำ คลอง ทะเล แหล่งน้ำ มากที่สุด จำนวน 127 คน ร้อยละ 70.6

ตารางที่ 32.4 แสดงจำนวน/ร้อยละ การรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล โดยใช้ทุนทางกายภาพของชุมชน

ใช้ทุนทางกายภาพ ของชุมชน	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค	9	15	31	51.7	37	61.7	77	42.8
ใช้หลุมกะลา	0	0	1	1.7			1	0.6
จัดอาหารให้เพียงพอ	0	0	8	13.3	5	8.3	13	7.2
มีไฟฟ้าสำรองให้ใช้	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
ยานพาหนะสำหรับขนย้าย/ขนส่งสิ่งสนับสนุน	0	0	3	5	7	11.7	10	5.6
การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	3	5	7	11.7	6	10	16	8.9
มีศูนย์ช่วยเหลือในชุมชน	7	11.7	8	13.3	2	3.3	9	5.0
ไม่ตอบ	41	68.3	9	15	3	5	53	29.4
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 32.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้งเมืองละงูสามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางกายภาพชุมชน ด้านมีน้ำสะอาดเพื่อบริโภค มากที่สุด จำนวน 77 คน ร้อยละ 42.8 รองลงมาคือการให้อาหารเพียงพอ จำนวน 13 คน 7.2

ตารางที่ 33 แสดง/ร้อยละของการมีแผนในการรับมือกับน้ำแล้งของชุมชน

แผนในการรับมือกับน้ำแล้ง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	50	83.3	42	70	38	63.3	128	71.1
มี	10	16.7	8	13.3	19	31.7	39	21.7
ไม่ตอบ	0	0	10	16.7	3	5	13	7.2
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 33 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้ง เมืองละงู มีแผนการรับมือผลกระทบด้วยการมีแผนการรับมือกับน้ำท่วม มากที่สุด มีแผน จำนวน 39 คน ร้อยละ 21.7 และไม่มีแผนรองรับ จำนวน 128 คน ร้อยละ 71.1

ตารางที่ 34 แสดงจำนวน/ร้อยละ การมีส่วนร่วมในการทำแผนรับมือน้ำแล้งของผู้ได้รับผลกระทบ

การมีส่วนร่วม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	50	83.3	38	63.3	38	63.3	126	70
มี	10	16.7	11	18.3	19	31.7	40	22.2
ไม่ตอบ	0	0	11	18.3	3	5	14	7.8
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 34 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำแล้ง เมืองละงู ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับมือกับน้ำแล้ง มากที่สุด ไม่มีส่วนร่วม จำนวน 126 คน ร้อยละ 70 และมีส่วนร่วม จำนวน 40 คน ร้อยละ 22.2

ตารางที่ 35 แสดงจำนวน/ร้อยละของรูปแบบการเปลี่ยนแปลงในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา

ระดับความรุนแรง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	0	0	0	0	10	16.7	10	5.6
ปานกลาง	6	10	2	3.3	35	58.3	43	23.9
น้อย	2	3.3	8	13.3	2	3.3	12	6.7
ไม่ตอบ	52	86.7	50	83.3	13	21.7	115	63.9
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 35 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าน้ำเสีย เมืองละงู มีน้ำเสียระดับปานกลาง จำนวน 43 คน ร้อยละ 23.9

ตารางที่ 36 แสดงจำนวน/ร้อยละ ของรูปแบบการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบการเปลี่ยนแปลง	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	2	3.3	2	3.3	2	3.3	4	2.2
เกิดขึ้นเฉพาะพื้นที่ในชุมชน	0	0	1	1.7	11	18.3	11	6.1
เกิดจากอุตสาหกรรม	0	0	0	0	34	56.7	37	20.6
เกิดในครัวเรือน	0	0	7	11.7	5	8.3	12	6.7
อื่น ๆ	0	0	1	1.7	0	0	1	0.6
ไม่ตอบ	58	96.7	49	81.7	8	13.3	115	63.9
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 36 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กรณีน้ำเสีย เมืองละงู เกิดการเปลี่ยนแปลง จากอุตสาหกรรม จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 รองลงมา เกิดจากครัวเรือน จำนวน 12 คน ร้อยละ 6.7

ตารางที่ 37 แสดงจำนวน/ร้อยละ การได้รับผลกระทบแก่ชีวิตกับท่านและครอบครัว

ผลกระทบแก่ชีวิต กับท่านและ ครอบครัวได้รับ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับผลกระทบ	31	51.7	7	11.7	4	6.7	42	23.3
ส่งกลิ่นเหม็น	14	23.3	3	5	52	86.7	69	38.3
ทำการเกษตรไม่ได้	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
การประกอบ อาชีพ/รายได้ลดลง	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
อื่น ๆ	0	0	1	1.7	2	3.3	2	1.1
ไม่ตอบ	15	25	49	81.7	1	1.7	65	36.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 37 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงู ทำให้บ้านเรือนเกิดความเสียหาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3

ตารางที่ 38 แสดงจำนวน/ร้อยละของสาเหตุการเกิดผลกระทบ

สาเหตุการเกิดผล กระทบ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่สามารถระบุได้	12	20	3	5	5	8.3	20	11.1
เกิดจากฝีมือมนุษย์	16	26.7	5	8.3	43	71.7	64	35.6
ไขมันจากการ ประกอบอาหารใน ครัวเรือน	1	1.7	1	1.7	6	10	8	4.4
ขยะหมักหมม	0	0	0	0	2	3.3	2	1.1
อื่น ๆ	0	0	0	0	3	5	3	1.7
ไม่ตอบ	31	51.7	51	85	1	1.7	83	46.1
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 38 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ผลกระทบจากกรณีน้ำเสีย เมืองละงู เกิดจากน้ำมีอมุนษย์ มากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา คือ ไม่สามารถระบุได้ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 39 แสดงจำนวน/ร้อยละ กรณีเกิดจากฝีมือมนุษย์

เกิดจากฝีมือมนุษย์	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จากอุตสาหกรรม	0	0	0	0	7	11.7	7	3.9
เกิดจากร้านค้า สถานประกอบการ	15	25	2	3.3	36	60	53	29.4
ไขมันจากห้องน้ำ	0	0	3	5	0	0	3	1.7
ไม่ตอบ	45	75	55	91.7	17	28.3	117	65
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 39 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่การได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำเสีย เมืองละงู ที่มีสาเหตุมาจากน้ำมีอมุนษย์ เกิดจากร้านค้าและสถานประกอบการ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมา เกิดจากอุตสาหกรรม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 40.1 แสดงจำนวน/ร้อยละ ของการรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล

ใช้ทุนมนุษย์	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ความรู้	20	33.3	9	15	41	68.3	70	38.9
ใช้ความสามารถ แรงงานและสุขภาพ ของตน	0	0	1	1.7	9	15	9	5
ใช้ความสามารถ แรงงานและสุขภาพ ของตน	0	0	0	0	5	8.3	6	3.3
อื่น ๆ	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
ไม่ตอบ	40	66.7	50	83.3	4	6.7	94	52.2
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 40.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำเสีย เมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนมนุษย์ ด้านความรู้ มากที่สุด จำนวน 70 คน ร้อยละ 38.9 รองลงมาคือใช้ทักษะความชำนาญ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ตารางที่ 40.2 แสดงจำนวน/ร้อยละ ของการรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล ใช้ทุนทางสังคม

ใช้ทุนทางสังคม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเครือข่าย	1	1.7	9	15	36	60	46	25.6
เครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือทั้งแบบ ทางการและไม่เป็น ทางการ ได้แก่ อบต. เทศบาล	0	0	1	1.7	19	31.7	20	11.1
ไม่ตอบ	59	98.3	50	83.3	5	8.3	114	63.3
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 24.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมเมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางสังคมโดยอาศัยเครือข่าย จำนวน 46 คน ร้อยละ 25.6 รองลงมา อาศัยเครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือ จำนวน 20 คน ร้อยละ 11.1

ตารางที่ 40.3 แสดงจำนวน/ร้อยละ ของการรับมือและการปรับตัวระดับบุคคล ใช้ทุนทางกายภาพของชุมชน

ใช้ทุนทางกายภาพ ของชุมชน	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีน้ำสะอาดเพื่อการ บริโภค	0	0	3	5	53	88.3	56	31.1
จัดอาหารให้เพียงพอ	0	0	0	0	1	1.7	1	0.6
การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร	0	0	6	10	3	5	9	5
ไม่ตอบ	0	0	51	85	3	5	114	63.3
รวม	0	0	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 40.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำเสีย เมืองละงู สามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้ทุนทางกายภาพชุมชน ด้านมีน้ำสะอาดเพื่อบริโภค มากที่สุด จำนวน 56 คน ร้อยละ 31.1 รองลงมาคือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จำนวน 9 คน 5

ตารางที่ 41 แสดงจำนวน/ร้อยละ การมีแผนในการรับมือน้ำเสียชุมชน

แผนในการรับมือ น้ำเสีย	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	35	58.3	8	13.3	12	20	55	30.6
มี	0	0	3	5	45	75	48	26.7
ไม่ตอบ	25	41.7	49	81.7	3	5	77	42.8
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 41 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำเสีย เมืองละงู มีแผนการรับผลกระทบด้วยการมีแผนการรับมือกับน้ำเสีย มากที่สุด ไม่มีแผนรองรับ จำนวน 48 คน ร้อยละ 26.7 มีแผน จำนวน 55 คน ร้อยละ 30.6

ตารางที่ 42 แสดงจำนวน/ร้อยละ การได้มีส่วนร่วมในการทำแผนรับมือน้ำเสีย

การมีส่วนร่วม	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	35	58.3	8	13.3	12	20	55	30.6
มี	0	0	3	5	45	75	48	26.7
ไม่ตอบ	25	41.7	49	81.7	3	5	77	42.8
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 42 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำเสีย เมืองละงู ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน มากที่สุด ไม่มีส่วนร่วม จำนวน 55 คน ร้อยละ 30.6 และมีส่วนร่วม จำนวน 48 คน ร้อยละ 26.7

ตารางที่ 43 แสดง การได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ จำแนกเพศ

เพศ	ม.15 ต.ละงู		ม.7 ต.กำแพง		ชุมชนชนมจีน ต.กำแพง		เมืองละงู	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย								
หญิง								
รวม	60	100	60	100	60	100	180	100

ตารางที่ 44 แสดงการได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเมืองล่ง

เขต	น้ำท่วม		น้ำแล้ง		น้ำเสีย		เมืองล่ง	
รวม			60	100	60	100	60	100

2. ข้อมูลรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์หน่วยงาน

2.1 ด้านประเด็นการรับมือและการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงน้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเสีย ในรอบ 30 ปี ที่ผ่านมา พบว่า หน่วยงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการจัดตั้งโครงสร้างการประสานงานที่ชัดเจน มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดูแลยามเกิดภัยพิบัติดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของแต่ละหน่วยงาน ข้อจำกัดคือ งบประมาณดำเนินงานที่มีไม่เพียงพอ กิจกรรมที่พอดำเนินการได้คือการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนช่วยเหลือตนเอง เป็นเบื้องต้น เช่น ด้านการเกษตร ยา เวชภัณฑ์ มีบางหน่วยงานเท่านั้นที่มีงบประมาณเข้าไปสนับสนุนบ้างเช่น เทศบาลตำบลกำแพง อบต.กำแพง อบต.ล่ง และ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน

2.2 ด้านข้อมูลด้านภัยพิบัติและพื้นที่เสี่ยง พบว่า ทุกหน่วยงานมีข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยเป็นของตนเอง แต่ข้อมูลด้านบุคคลที่เป็นกลุ่มเปราะบางยังไม่ชัดเจน ต้องอาศัยจากการสำรวจในพื้นที่หลังจากเกิดภัยพิบัติ น้ำท่วม น้ำแล้ง ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานคอยรับแจ้งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

2.3 ด้านการลงทุนเพื่อดูแลปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ น้ำท่วม น้ำแล้ง พบว่า แต่ละหน่วยงานก็จะดำเนินการใช้ภายใต้ภารกิจของตนเอง เช่น โรงพยาบาลล่ง มีระบบการสำรองน้ำเพื่อใช้ยามเกิดภัยพิบัติ ไฟฟ้าก็มีระบบไฟฟ้าสำรอง การประปาส่วนภูมิภาคก็มีระบบน้ำสำรอง และบ่อน้ำตื้นของชุมชน ระบบอาหารเทศบาลกำแพง มีการส่งเสริมให้มีการปลูกผักกินเองภายในครัวเรือน มีการซ้อมแผนอัคคีภัยทุกปี การวางผังเมืองมีการอนุญาตต่อเติมบ้าน สร้างบ้านและถมที่ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย ด้านกรมเจ้าท่า มีการขุดลอกร่องน้ำให้ได้ตามมาตรฐานตามเกณฑ์ ของกรมเจ้าท่าเพื่อให้การระบายน้ำการขนส่งทางน้ำและการท่องเที่ยว และการสัญจรทางน้ำสะดวกปลอดภัย การทำงานให้ความช่วยเหลือค่อนข้างยากเพราะทุกอย่างต้องทำตามข้อกำหนด

2.4 ด้านการวางระบบเตือนภัย พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานของ อบต และเทศบาลซึ่งรู้พื้นที่เป็นอย่างดี หน่วยงานอื่น เช่นบรรเทาสาธารณภัย อุตุฯนิมวิทยา จึงใช้สื่อประชาสัมพันธ์เป็นช่วง ๆ

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงพบว่า มีบางหน่วยงานที่มีแผนงานโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับมือส่วนใหญ่เป็นเทศบาลและ อบต ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ ยังให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาตามโครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองล่ง พ.ศ. 2564 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหา ศักยภาพ ความแตกต่างของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ผลกระทบ และการรับมือ ผลกระทบที่เกิดกับประชาชนกลุ่มเปราะบางจากสภาพภูมิอากาศ (น้ำท่วม น้ำแล้ง) ที่เปลี่ยนแปลงของเมืองล่ง 2) เพื่อศึกษาบทบาทและภารกิจ แผนงาน นโยบาย ของหน่วยงาน องค์กร ที่มีอยู่ในเมืองล่งเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3) เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาสังคมลุ่มน้ำล่งร่วมศึกษาประเมินความเปราะบางของเมืองล่งเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต และ 4) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของเมืองล่ง โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการระดมความคิดเห็นของคณะทำงานโครงการโดยใช้กรอบแนวคิดการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน (The Sustainable Livelihood framework : SLF) ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนข้อมูลทั่วไปรายบุคคล และส่วนของข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย) และ ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย และเมื่อผ่านการทดสอบและแก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลโดยแกนนำของพื้นที่เป้าหมายที่ผ่านการอบรมการใช้แบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วมาลงโปรแกรม SPSS+ เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าร้อยละ และ independent t – test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.5 ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้.

1.ด้านข้อมูลทั่วไป จากเวทีกลุ่มย่อยพื้นที่เพื่อระดมความคิดเห็น พบว่าวิถีชีวิตความเป็นอยู่และสถานะแวดล้อมของเมืองล่งในอดีตพบว่า เมืองล่งเป็นพื้นที่ราบลาดจากภูเขา เขาขาวไปสู่คลองล่ง ที่ราบประกอบด้วยทุ่งนาและที่ราบชายคลองการเป็นอยู่ของชาวบ้านเป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันแบ่งปันทุกข์สุข ปัจจุบันการเป็นอยู่เรียบง่ายไม่ได้อาศัยเทคโนโลยี แต่ละบุคคลอาศัยองค์ความรู้ที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่นการทำนาที่ใช้ วัว ควาย ตลอดจนใช้แรงงานคนในการสร้างฐานการผลิตให้กับครอบครัวและชุมชน ช่วยเหลือกันในลักษณะการลงแขก หรือ “ขอ” ด้านผู้พิการจะไม่ค่อยมี จะมีบ้างเป็นผู้พิการมาตั้งแต่กำเนิด ผู้สูงอายุ ยังเป็นคนแข็งแรง อายุยืน เนื่องจากการบริโภคอาหารไม่มีสารเคมีมาเจือปน ประกอบกับการได้ออกกำลังกายจากการประกอบอาชีพ มีลูกหลานดูแลยามเจ็บป่วย ไม่ได้พึ่งพาหน่วยงานภาครัฐ เด็กและเยาวชนยังยึดมั่นในขนบประเพณีและวัฒนธรรมอย่างเคร่งครัด เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่มีปัญหายาเสพติด ผู้หญิงจะอยู่บ้าน เป็นแม่ศรีเรือนทำอาหารไว้รอผู้ชายหรือพ่อบ้านที่ออกไปทำงานนอกบ้าน ด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร เมืองล่งเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีป่าไม้หลายหลากพรรณ ตั้งแต่เชิงเขาจนถึงชายคลอง ในคลองล่งอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์น้ำมากมายหลายชนิดจากการสำรวจของกรมประมง เมื่อปี 2545 พบว่ามีปลา มากกว่า 30 ชนิดในคลองล่ง มีเต่ากระอาณ ซึ่งเป็นเต่าที่พบอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งปัจจุบันเป็นสัตว์อนุรักษ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ มีหอยน้ำจืดรสชาติอร่อย ชื่อ “หอยบุงปึง” ให้ชาวบ้านได้บริโภค ริมชายคลองมีพรรณไม้ชนิด

หนึ่ง เช่น ต้นลำภู ซึ่งเป็นที่อาศัยของหึ่งห้อยยามค่าคืนให้ดูมากมาย ปัจจุบันกลับลดลงหึ่งห้อยแทบไม่มีให้ลูกหลานได้เห็น ด้านสุขภาพ ผู้ที่เจ็บป่วยส่วนใหญ่พึ่งพาหมอพื้นบ้าน ที่ใช้ยาสมุนไพรในการรักษา ไม่ได้พึ่งพาหมอหลวง ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่มีระบบไฟฟ้า น้ำประปา จะอาศัยน้ำบ่อซึ่งมีอยู่ทุกบ้าน ไฟฟ้า ใช้ตะเกียงกระป๋องใช้น้ำมันกาดเป็นเชื้อเพลิงเพื่อให้แสงสว่างยามค่าคืน มีสะพานทำจากไม้หมากซึ่งต่อมาพัฒนามาเป็นสะพานทำด้วยเหล็กเชื่อมโยงระหว่างระหว่างลำคอลทั้งสองฝั่งชาวบ้านจะไปไหนก็ใช้การเดินเท้า หรือมีจักรยานสองล้อสำหรับคนที่มั่งมีฐานะ

ปัจจุบันวิถีชาวบ้านที่เคยมีกลับเปลี่ยนแปลงแบบตรงกันข้าม มีคนต่างถิ่นย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่มากมาย ด้วยการพัฒนาความเป็นเมืองและนโยบายของรัฐ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านต่างคนต่างอยู่ พึ่งพาหน่วยงานภาครัฐ ้วยแรงงานออกทำงานนอกบ้าน ผู้สูงอายุที่เคยเป็นอยู่อย่างอบอุ่นกลับอยู่บ้านคนเดียวตามลำพัง เด็กและเยาวชนบริโภควัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น มีปัญหายาเสพติดเกิดขึ้นในชุมชน ผู้หญิงเริ่มมีการพึ่งพาตนเองมากขึ้น ช่วยกันทำมาหากิน ด้านสิ่งแวดล้อมป่าไม้ถูกทำลาย ทุ่งนาที่เคยเป็นอยู่ข้าวอู่่น้ำของชุมชนถูกทิ้งให้รกร้างว่างเปล่า ชุมชนมีการถมที่ดินปลูกสร้างบ้านเรือนตามจำนวนการเพิ่มของประชากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของหน่วยงานภาครัฐ มีการขุดคูคลอง สร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทำให้พื้นที่ที่เป็นที่ราบกลับมาเป็นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ทำให้สายน้ำเปลี่ยนเส้นทาง สิ่งมีชีวิตบางอย่างถูกใช้บริโภค หรือมีชีวิตอาศัยอยู่ไม่ได้ด้วยการใช้สารเคมีและการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศของโลกฝนที่เคยตกเป็นฤดูกาลกลับเปลี่ยนไป มีสถานการณ์น้ำท่วมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะน้ำท่วมที่เกิดจากการระบายน้ำไม่ทัน มีภาวะแห้งแล้งยาวนานทำให้มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่เห็นชัดมากขึ้น

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจาก 3 พื้นที่ของเมืองลະຽງ จำนวน 180 ตัวอย่าง เป็นผู้ประกอบอาชีพในชุมชน 113 ผู้สูงอายุ 35 ตัวอย่าง คนพิการ 20 ตัวอย่าง ในพื้นที่ (ตารางที่ 1) สถานภาพส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่สมรสร้อยละ 64.4 รองลงมาคือเป็นหม้าย ร้อยละ 21.6 (ตารางที่ 2) ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 15 ตำบลลະຽງ ร้อยละ 70 และ 21 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา ร้อยละ 69.4 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 21.1 เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ ที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา จากหมู่ที่ 15 ตำบลลະຽງ หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และชุมชนซอยชนมจิน ร้อยละ 70 ,65 และ 73 ตามลำดับ

ด้านโรคประจำตัว ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 60.6 เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือไม่มีโรคประจำตัว จากหมู่ที่ 15 ตำบลลະຽງ หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และชุมชนซอยชนมจิน ร้อยละ 53 ,65 และ 63 ตามลำดับ สมาชิกในครอบครัวเฉลี่ยจำนวน 4 คน มีรายได้เฉลี่ย 58,754 ต่อปี เมื่อจำแนกเป็นรายพื้นที่ พบว่า พื้นที่ชุมชนซอยชนมจิน มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด 116,357 บาทต่อปี รองลงมาคือพื้นที่หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง มีรายได้เฉลี่ย 7,961 บาท ต่อปี

ด้านการประกอบอาชีพพบว่า ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง ทำสวน ร้อยละ 61.7 รองลงมาคือรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 26.7 เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมสูงสุด 2 พื้นที่ คือจากหมู่ที่ 15 ตำบลลະຽງ และชุมชนซอยชนมจิน ร้อยละ 85 และ 66 ตามลำดับ ส่วนหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ประกอบอาชีพรับจ้าง สูงสุดร้อยละ 45 (ตารางที่ 6) ด้านสินทรัพย์การครอบครองที่ดินและการใช้ประโยชน์จากที่ดินพบว่ามียกลุ่มตัวอย่างที่มีที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 49.4 ประมาณร้อยละ 37.2 ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง

(ตารางที่ 11) แยกเป็นรายพื้นที่ พบว่า ชุมชนซอยขนมจีนไม่มีที่ดินเป็นของตนเองมากที่สุด ร้อยละ 61 รองลงมา คือหมู่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 28

สถานที่ตั้งของบ้านเรือนพบว่าส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนริมถนน ร้อยละ 66.7 รองลงมาคือริมชายคลอง ร้อยละ 20.6 ส่วนใหญ่แล้วเป็นบ้านของตนเอง ร้อยละ 88.3 เมื่อจำแนกเป็นรายพื้นที่ พบว่า หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมถนนมากที่สุด ร้อยละ 76 รองลงมาคือ หมู่ที่ 15 ตำบลละงู ร้อยละ 70 (ตารางที่ 9) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 99 มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล เหมือนกันในทุกพื้นที่ (ตารางที่ 10) ลักษณะของการอยู่อาศัยในครอบครัว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่กับครอบครัว ญาติ และบุตร ร้อยละ 82 สอดคล้องกันทุกพื้นที่ และยังพบว่า ชุมชนซอยขนมจีน มีผู้ที่อาศัยอยู่คนเดียว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10 (ตารางที่ 13) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าทุกคน/ทุกบ้านมีไฟฟ้าใช้ ร้อยละ 96 มีน้ำกินน้ำใช้ (ตารางที่ 14) ด้านการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 38 ได้รับเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ มีเงินออมร้อยละ 30 และเป็นลูกหนี้เงินกู้ร้อยละ 8 เมื่อจำแนกรายพื้นที่ พบว่า หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง มีร้อยละของมีเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ มากที่สุด ร้อยละ 62 ชุมชนซอยขนมจีน มีเงินออมสูงสุด ร้อยละ 43 และมีสภาพเป็นลูกหนี้ มากที่สุดร้อยละ 11 ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 15)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในปัจจุบันวิถีชีวิตชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเมืองละงู เปลี่ยนแปลงไปจากการดำเนินชีวิตในช่วงก่อน 30 ปีที่ผ่านมา เห็นได้จากการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งแต่เดิมอาชีพของประชาชนขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรม ปัจจุบันมีอาชีพรับจ้างเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 26 อาจเป็นเพราะว่าพื้นที่ทำการเกษตรลดน้อยลงไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงร้อยละ 49 มีที่ดินเป็นของตนเอง ผู้ที่มีที่ดินก็ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เนื่องจากเกิดน้ำท่วมขังบ่อย มีภาวะแห้งแล้งยาวนานมากขึ้น มีการใช้สารเคมีมากขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมที่เคลื่อนไปสู่ความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น มีการตัดถนนในหมู่บ้าน มีการสร้างบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการตั้งบ้านเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามมีบ้านเรือนติดถนน มากกว่า ร้อยละ 60 ที่ดินที่เป็นแหล่งเก็บกักน้ำโดยธรรมชาติ (แก้มลิง) ถูกถมเพื่อสร้างบ้านเรือน และสร้างสิ่งสาธารณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่นหนองข้างหลัง (ชื่อแหล่งน้ำ) ซึ่งเคยเป็นที่เก็บกักน้ำธรรมชาติ ปัจจุบันหนองน้ำดังกล่าวไม่มีแล้วถูกถมที่ทำเป็นสวนสาธารณะของเทศบาล

ด้านสุขภาพยังพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งร้อยละ 38 มีโรคประจำตัว เช่นเบาหวาน ความดันโลหิตสูงซึ่งคนช่วงก่อน 30 ปี มีโรคเหล่านี้ค่อนข้างน้อย วิธีการบริโภคที่แตกต่างกัน ช่วงก่อน 30 ปี วิถีบริโภคสามารถผลิตภายในครัวเรือน ปลูกผักกินเอง ทรัพยากรมีความอุดมสมบูรณ์ ในคลองละงู มีสัตว์น้ำมากกว่า 30 ชนิด (ผลการสำรวจกรมประมง: สิ่งมีชีวิตในคลองละงู ปี 2543) ด้านการรักษาพยาบาล ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบร้อยละ 100 มีสวัสดิการด้านรักษาพยาบาล ทำให้ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐมากขึ้น ยามเกิดภัยพิบัติ น้ำท่วมน้ำแล้ง ก็สามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพได้เป็นอย่างดี แต่จากการประชุมกลุ่มย่อยพบว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่การเข้าถึงสิทธิการรักษาพยาบาล แต่ปัญหาจะอยู่ที่การเดินทางไปใช้สิทธิในยามที่เกิดภาวะน้ำท่วม น้ำแล้งโดยเฉพาะผู้สูงอายุ ต้องมีคนรับ-ส่ง คนที่ได้รับผลกระทบ คนเฝ้าไข้ หากมีการพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล เหล่านี้ทำให้ประชาชนขาดการเข้าถึงบริการของรัฐแบบนอกเหนือการควบคุม

การดูแลทรัพยากรธรรมชาติ มีป่าไม้ต้นน้ำ ที่เคยอุดมสมบูรณ์ มีป่าดงดิบบริเวณ ตำบลน้ำผุด บ้านป่าพน อำเภอเม่นัง ซึ่งปัจจุบัน เหลือป่าต้นน้ำลดน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนฤมล ขุนวิชัยและคณะ เรื่องการเคลื่อนย้ายและการปรับตัวของครัวเรือนเพื่อแสวงหาที่ทำกิน ในเขตป่าอำเภอเม่นัง จังหวัดสตูล เมื่อปี 2527 ทำให้พื้นที่ป่าและที่ดินถูกจับจองมีเจ้าของ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ ที่เคยอาศัยอยู่ในป่าเขา ซึ่งปัจจุบันกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เรียกตัวเองว่า **ชาติพันธุ์ชาวมานิ** บริเวณป่าต้นน้ำคลองละงู ได้รับผลกระทบจากการไล่ที่ที่เคยอยู่อาศัยแบบดั้งเดิม กลับไร้ถิ่นที่อยู่เพราะการเปลี่ยนแปลงแปลงทางสังคม บริเวณกลางน้ำซึ่งอยู่ที่ตำบลเขาขาว ตำบลกำแพง ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล หาดทรายที่เคยมีอุดมสมบูรณ์ กลับหาดทรายไม่มีให้เห็น ทำให้สิ่งมีชีวิตหลายชนิดสูญพันธุ์หรือใกล้สูญพันธุ์ เช่น ปลาตะพัด ซึ่งสูญพันธุ์ไปแล้ว **เต่ากระอาณ** ที่พบอยู่ไม่กี่แห่งในประเทศไทยเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ในขณะนี้หอยน้ำจืดที่รสชาติอร่อยที่สุด ซึ่งมีอยู่แต่เดียวในประเทศไทย ชื่อ**หอยปั้งปั้ง** ก็ใกล้สูญพันธุ์เช่นเดียวกัน พรรณไม้ที่เคยเป็นเหมือนอยู่ในแดนสวรรค์ **ต้นลำภู** เมื่อผสมผสานกับแสงสว่างของหิ่งห้อย ที่อยู่ชายน้ำลำคลองกลับมีให้เห็นน้อยลง เพราะธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์กลายเป็นสังคมเมือง ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยบ้านเรือนและแสงไฟมากขึ้น ในส่วนของปลายน้ำ ซึ่งอยู่บริเวณบ้านปากบารา ตำบลปากน้ำ และบริเวณบ้านปิใหญ่ ตำบลกำแพง ซึ่งบริเวณดังกล่าวอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยระบบนิเวศน์ของสิ่งมีชีวิตหลายชนิด เช่น ป่าโกงกาง ภูเขาสลับซับซ้อนสวยงาม เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ปัญหาของพื้นที่เปราะบางทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเมืองจึงเกิดขึ้นทั้งจากธรรมชาติเองและจากน้ำมือมนุษย์ จากคนพื้นถิ่นและนักท่องเที่ยว **มีขยะเพิ่มมากขึ้น** ด้านสิ่งแวดล้อม เกิดการพังทลายจากภูเขาหินพังยอดสไลด์ ทำให้ธรรมชาติถูกทำลาย **ป่าไม้ชายเลน** ที่เคยมีส่วนบริเวณปลายน้ำกลับลดลงอย่างเห็นได้ชัด นั่นหมายความว่าระบบนิเวศน์ของสิ่งมีชีวิตบริเวณปลายน้ำถูกทำลายไปด้วยโดยสิ้นเชิง

เต่ากระอาณ

ปลาหางเข้ หรือ ปลาตะพัด

หอยปั้งปั้ง

ชาวมานิ

2. ด้านปรากฏการณ์และผลกระทบที่เกิดจากน้ำท่วม พบว่าในช่วง 30 ปีที่ผ่านมาพบเกิดน้ำท่วมใหญ่ จำนวน 2 ครั้ง ในปี 2554 และปี 2559 นอกนั้นเป็นการท่วมขนาดเล็กและเป็นการท่วมขังเฉพาะจุด จากปรากฏการณ์ดังกล่าวพบว่า รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ร้อยละ 58.9 ซึ่งพบมากที่พื้นที่หมู่ที่ 15 ตำบลละงู ร้อยละ 78 และชุมชนซอยขนมจีนร้อยละ 70 (ตารางที่ 20) จากกรณีดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตและครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ส่งผลให้บ้านเรือนเสียหาย ร้อยละ 37.98 ซึ่งพบที่ชุมชนซอยขนมจีน ร้อยละ 98 และหมู่ที่ 15 ตำบลละงู ร้อยละ 61.1 (ตารางที่ 21)

สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดผลกระทบคือเกิดจากน้ำมีมุนษย์ ร้อยละ 45.56 และพบมากที่หมู่ที่ 15 ตำบลละงู รองลงมาคือสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ร้อยละ 42.78 พบมากที่ชุมชนซอยขนมจีน ร้อยละ 48.3 (ตารางที่ 22) สาเหตุที่เกิดจากน้ำมีมุนษย์ พบว่า เกิดจากการทำถนน ร้อยละ 46.97 ในพื้นที่ หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ร้อยละ 56.25 รองลงมาเกิดจากสาเหตุจากการถมที่ ร้อยละ 40.15 ในพื้นที่ชุมชนซอยขนมจีน ร้อยละ 40.15 (ตารางที่ 23)

จากกรณีเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีการรับมือและปรับตัวโดยใช้ทุนมนุษย์ ด้านการใช้ความรู้ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.6 ซึ่งพบได้มากที่สุดที่หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ตำบลกำแพง ร้อยละ 63.3 (ตารางที่ 24.1) ส่วนการใช้ต้นทุนทางสังคมพบว่า การใช้เครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มากถึงร้อยละ 47.8 และพบมากในพื้นที่ หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ตำบลกำแพง ร้อยละ 66.7 (ตารางที่ 24.2) ด้านการใช้ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ พบว่าการมีและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การใช้ที่ดิน น้ำในคลอง ทะเล มีมากถึงร้อยละ 60.6 พบมากในพื้นที่ ชุมชนซอยขนมจีน ร้อยละ 90 (ตารางที่ 24.3) ด้านการใช้ทุนทางกายภาพของชุมชน พบว่า การให้น้ำสะอาดเพื่อบริโภคเป็นวิธีการส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการรับมือ ร้อยละ 35 รองลงมาคือการใช้กระสอบทราย ร้อยละ 33.9 ซึ่งพบมากที่พื้นที่หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ตำบลละงู และชุมชนซอยขนมจีน ร้อยละ 60 และ 61.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 24.4)

เมื่อพิจารณาถึงการมีแผนในการรับมือ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน พบว่า ส่วนใหญ่มีแผนในการรับมือกับน้ำท่วม ร้อยละ 58.3 พบได้ที่ชุมชนซอยขนมจีน ร้อยละ 55 (ตารางที่ 25) แต่ส่วนใหญ่พบว่าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนรองรับ ร้อยละ 52.8 พบมากในพื้นที่ หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ร้อยละ 60 (ตารางที่ 26)

จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้ พบว่าน้ำท่วมเป็นภัยพิบัติจากธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยในเมืองละงู ทั้งน้ำท่วมใหญ่ ท่วมขนาดเล็กและท่วมเฉพาะจุด ก่อให้เกิดผลกระทบกับบุคคลและครอบครัว ชุมชนของกลุ่มตัวอย่างทุกปี สาเหตุเกิดจากการทำถนน การถมที่ ซึ่งเป็นการกระทำของมนุษย์เองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ที่ราบลุ่มและแก้มลิงธรรมชาติ เกิดการเปลี่ยนแปลงน้ำที่เคยมีทางไหลผ่านตามธรรมชาติเกิดเปลี่ยนเส้นทาง มีน้ำขังเฉพาะจุด ความเปราะบางด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดผลกระทบวิถีชีวิตผู้คน การตั้งรับกับการเปลี่ยนแปลงที่มีฝนตกไม่ตรงตามฤดูกาลเป็นความเปราะบางที่ประชาชนเมืองละงูได้รับเพราะไม่มีแผนในการรับมือ รวมถึงการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถรับมือได้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่นการจัดการขยะของครัวเรือนและชุมชน การอนุรักษ์ สัตว์น้ำ พรรณไม้ที่ใกล้สูญพันธุ์ รวมถึงการฟื้นฟูกลุ่มเปราะบางชาติพันธุ์ชาวมานิ จึงเป็นข้อค้นพบที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไข รวมไปถึงการตั้งรับมือระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชนเมืองละงู ทั้งทางด้านการใช้ทุนมนุษย์ การบำรุงรักษาที่อยู่อาศัยให้แข็งแรง ไม่ให้เกิดความเสียหายเมื่อเกิดภัย การ

ลดการกระทำทำมีสาเหตุมาจากฝีมือมนุษย์ ซึ่งมีถึงร้อยละ 45.56 การเพิ่มการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐในกลุ่มเปราะบางให้ทั่วถึง การประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ของหน่วยราชการอาจต้องผ่านความเห็นชอบของประชาชน การจัดตั้งเครือข่ายเพื่อดูแลกันและกันในกลุ่มชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองสูง

3. ด้านปรากฏการณ์และผลกระทบที่เกิดจากภัยแล้ง จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจาก 3 พื้นที่ของเมืองสูง จำนวน 180 ตัวอย่าง พบว่ารูปแบบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 31.1 รองลงมา คือ ปานกลาง ร้อยละ 30.6 จำแนกรายพื้นที่ ตามระดับความรุนแรง อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 51 รองลงมาคือ หมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 50 (ตารางที่ 27) รูปแบบการเปลี่ยนแปลง ภาพรวมพบว่าแล้งยาวนานมากขึ้น ร้อยละ 43.9 รองลงมา คือ ไม่เปลี่ยนแปลง ร้อยละ 10.6 จำแนกรายพื้นที่ ส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนชนมจีน ร้อยละ 71.7 และหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 55 (ตารางที่ 28) เกิดผลกระทบแก่ชีวิตและครอบครัวได้รับ ภาพรวมพบว่า น้ำไม่พอใช้ในการอุปโภคบริโภค ร้อยละ 57.8 รองลงมา คือไม่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 16.1 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยชนมจีน หมู่ที่ 15 ตำบลสูง และหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 68.3 , 66.7 และ 38.3 ตามลำดับ รองลงมาคือ ทำการเกษตรไม่ได้ ส่วนใหญ่อยู่ในหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 21.7 (ตารางที่ 29) สาเหตุการเกิดผลกระทบต่อบุคคลและครอบครัว ภาพรวม พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ร้อยละ 63.3 รองลงมา คือเกิดจากฝีมือมนุษย์ ร้อยละ 22.8 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากหมู่ที่ 15 ตำบลสูง หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และชุมชนซอยชนมจีน ร้อยละ 68.3 , 65 และ 56.7 ตามลำดับ รองลงมา คือ เกิดจากฝีมือมนุษย์ เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยชนมจีน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 38.3 , 21.7 และ 8.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 30) ที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ ภาพรวม พบว่า สาเหตุมาจากการใช้น้ำที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 15.6 รองลงมา คือการใช้น้ำใต้ดิน ร้อยละ 5 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยชนมจีน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 21.7 , 18.3 และ 6.7 ตามลำดับ รองลงมาคือ การทำถนนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยชนมจีน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 1.7 , และ 3.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 31)

จากผลกระทบที่เกิดขึ้นกลุ่มตัวอย่างใช้การรับมือและการปรับตัวระดับบุคคลด้านการใช้ทุนมนุษย์ ภาพรวม พบว่า การใช้ความรู้ ร้อยละ 56.1 รองลงมา คือ ใช้ทักษะ ความชำนาญ ร้อยละ 15 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยชนมจีน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 61.7 , 61.7 และ 45 ตามลำดับ รองลงมาคือ ใช้ทักษะความชำนาญ ส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนซอยชนมจีน และหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 28.3 และ 16.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 32.1) ด้านการใช้ทุนทางสังคม ภาพรวม พบว่า เครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ อบต. เทศบาล ร้อยละ 41.1 รองลงมา คือ การมีเครือข่าย ร้อยละ 32.8 (ตารางที่ 32.2) จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ชุมชนซอยชนมจีน และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 60 , 36.7 และ 26.7 ตามลำดับ รองลงมาคือ การมีเครือข่าย เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยชนมจีน หมู่ที่ 15 ตำบลสูง และหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 53.3 , 25 และ 20 ตามลำดับ (ตารางที่ 32.2) การใช้ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ภาพรวม พบว่า การมีหรือเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน แม่น้ำ คลอง ทะเล

แหล่งน้ำ ร้อยละ 70.6 รองลงมา คือ ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ พลังงาน ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 3.3 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากชุมชนซอยขนมจีน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 83.3 , 69 และ 63.3 ตามลำดับ รองลงมาคือ ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ พลังงาน ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนซอยขนมจีน และหมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 5 (ตารางที่ 32.3)

การใช้ทุนทางกายภาพของชุมชน ภาพรวม พบว่ามีน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค เช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ ร้อยละ 42.8 รองลงมา คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 8.9 จำแนกรายพื้นที่ ส่วนใหญ่มาจากชุมชนซอยขนมจีน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และหมู่ที่ 15 ตำบลสูง ร้อยละ 61.7 , 51.7 และ 15 ตามลำดับ รองลงมาคือ จัดอาหารให้เพียงพอ ส่วนใหญ่อยู่ใน หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง ร้อยละ 13.3 (ตารางที่ 32.4) การมีแผนในการรับมือน้ำแล้งของชุมชน ภาพรวม พบว่า ไม่มีแผนการรับมือน้ำแล้งของชุมชน ร้อยละ 71.1 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากหมู่ที่ 15 ตำบลสูง หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และชุมชนซอยขนมจีน และ ร้อยละ 83.3 , 70 และ 63.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 33) การมีส่วนร่วมในการทำแผนรับมือน้ำแล้งของผู้ได้รับผลกระทบ ภาพรวม พบว่าไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนรับมือน้ำแล้งของผู้ได้รับผลกระทบร้อยละ 70 จำแนกรายพื้นที่ เป็นเช่นเดียวกันทั้ง 3 พื้นที่ คือจากหมู่ที่ 15 ตำบลสูง หมู่ที่ 7 ตำบลกำแพง และชุมชนซอยขนมจีน และ ร้อยละ 83.3 , และ 63.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 34)

จากข้อมูลดังกล่าว การเกิดสภาวะภัยแล้งที่ยาวนานกว่าปกติ ซึ่งมีมากถึง ร้อยละ 43.9 ผลกระทบที่ขึ้นมีเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศเป็นหลัก ผลกระทบแก่ชีวิตทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านน้ำกิน น้ำใช้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และร้อยละ 9 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่มีน้ำสำหรับทำการเกษตร ทำให้ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรได้รับความเสียหาย เป็นความเปราะบางด้านรายได้และความเพียงพอต่อการบริโภคอาหารของครอบครัวและชุมชนแต่เมื่อพิจารณาสาเหตุของผลกระทบ พบว่า เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.3 และมีบางส่วน ร้อยละ 22.8 ที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่พบส่วนใหญ่ เป็นการแก้ปัญหาของการใช้น้ำใต้ดินของครัวเรือน ร้อยละ 15.6 โดยการใช้ความรู้ที่มีในระดับบุคคลของครัวเรือนและชุมชน รวมถึงการใช้เครือข่ายต่าง ๆ ช่วยเหลือทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ อบต. เทศบาล และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านความเปราะบางทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า น้ำในคลองสูงได้รับผลกระทบมีสภาวะน้ำลดลง และมีน้ำทะเลหนุนในบางช่วงเวลา ประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่บริเวณกลางน้ำและปลายน้ำก็ได้รับผลกระทบกับสถานการณ์เช่นเดียวกับเพราะบริเวณดังกล่าว ผู้คนที่อยู่ในเมืองสูง ก็ยังต้องเข้าถึงและพึ่งพาแหล่งน้ำมากกว่า ร้อยละ 70.6 เมื่อพิจารณาผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ ร้อยละ 51.32 โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มผู้พิการ ร้อยละ 70 และกลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 71 มีผลกระทบต่อชีวิตและครอบครัว เนื่องจากการมีและใช้น้ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำและการสำรองน้ำไว้ใช้หน้าแล้ง การสำรองน้ำกิน น้ำใช้ ไว้ใช้ในเวลาที่เกิดภัยพิบัติของแต่ละครัวเรือนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการตั้งรับการแก้ปัญหา รวมไปถึงการมีแผนรับมือของหน่วยงานต่าง ๆ เช่นท้องถิ่น บรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการแก้ปัญหาดังกล่าว

4. ด้านปรากฏการณ์และผลกระทบที่เกิดจากน้ำเสีย จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจาก 3 พื้นที่ของเมืองลพบุรี จำนวน 180 ตัวอย่าง พบว่า รูปแบบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา ภาพรวมของน้ำเสีย อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.9 รองลงมา คือ ระดับน้อย ร้อยละ 6.7 จำแนกรายพื้นที่ ตามระดับความรุนแรง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชุมชนชนมจิน ต.กำแพง ร้อยละ 58.3 รองลงมาคือ หมู่ที่ 15 ตำบลละงู ร้อยละ 10 (ตารางที่ 35) รูปแบบการเปลี่ยนแปลง ภาพรวม พบว่า เกิดในครัวเรือน ร้อยละ 20.6 มากที่สุด ซึ่งพบได้ที่ชุมชนซอยชนมจิน ร้อยละ 56.7 (ตารางที่ 36) ด้านผลกระทบแก่ชีวิตและครอบครัวที่ได้รับ ภาพรวมพบว่า ส่งกลิ่นเหม็นมากที่สุด ร้อยละ 38.3 จำแนกรายพื้นที่ พบว่าชุมชนซอยชนมจิน ได้รับผลกระทบมากที่สุด ร้อยละ 86.7 (ตารางที่ 37) ส่วนสาเหตุการเกิดผลกระทบ ภาพรวมพบว่า เกิดจากฝีมือมนุษย์ ร้อยละ 35.6 ซึ่งพบได้ที่พื้นที่ ชุมชนชนมจิน ร้อยละ 64 (ตารางที่ 38) กรณีที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ ภาพรวมพบว่า เกิดจากร้านค้า สถานประกอบการ ร้อยละ 29.4 พบในพื้นที่ชุมชนซอย ร้อยละ 60 (ตารางที่ 39) ด้านการรับมือและการปรับตัวระดับบุคคลด้านการใช้ทุนมนุษย์ ภาพรวม พบว่า การใช้ความรู้ ร้อยละ 38.9 พบมากที่สุดที่ชุมชนซอยชนมจิน (ตารางที่ 40.1) โดยการใช้ทุนทางสังคม ภาพรวม พบว่า การมีเครือข่าย ร้อยละ 25 พบที่ชุมชนซอยชนมจิน (ตารางที่ 40.2) การใช้ทุนทางกายภาพของชุมชน ภาพรวม พบว่า มีน้ำสะอาดเพื่อบริโภค ร้อยละ 31.1 พบในพื้นที่ ชุมชนซอยชนมจิน ร้อยละ 88.3 (ตารางที่ 40.3) การมีแผนในการรับมือกับน้ำเสียของชุมชน ภาพรวม พบว่า ไม่มีแผนการรับมือกับน้ำเสียของชุมชน ร้อยละ 30.6 (ตารางที่ 41) รวมถึงการไม่มีส่วนร่วมในการทำแผนรับมือกับน้ำเสียของผู้ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 30.6 (ตารางที่ 42)

จากข้อมูลที่ได้จากการเก็บตัวอย่างทั้งหมด 180 ตัวอย่างพบปรากฏการณ์ และผลกระทบที่เกิดจากน้ำเสียของเมืองลพบุรี ในช่วงที่ผ่านมา พื้นที่เมืองลพบุรีไม่ได้รับผลกระทบที่รุนแรงจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 23 เท่านั้นที่ได้รับผลกระทบและมีเฉพาะพื้นที่ ชุมชนซอยชนมจินที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว เนื่องจากพื้นที่อยู่ใกล้ตลาดละงู มีอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ผลิตเส้นขนมจีนออกจำหน่ายให้กับพื้นที่ต่าง ๆ สาเหตุหลักเกิดจากน้ำมือมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.6 หากได้มีการกำจัดน้ำเสียที่ถูกต้องทั้งในระดับครัวเรือน และอุตสาหกรรมขนาดเล็กเหล่านี้ สิ่งที่ค้นพบเป็นความเปราะบางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่ต้องมีกระบวนการ บำบัดน้ำเสียชุมชน การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ เข้ามาใช้ทั้งวิถีทางชีวภาพและวิถีทางกลศาสตร์ การวางผังเมืองทั้งเขตเมือง เขตชนบท ความเปราะบางด้านสังคมและวัฒนธรรม ประชาชนต้องสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการดูแลชุมชนของตนเอง ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการรับมือกับน้ำเสียในอนาคต ด้านความเปราะบางด้านทรัพยากรธรรมชาติ แม้ในปัจจุบันยังไม่พบปัญหามากนัก แต่น่าจะเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเพราะพื้นที่ดังกล่าวอยู่ใกล้กับคลองละงู อาจก่อให้เกิดน้ำเสียลงสู่ลำคลองได้ ก็สามารถรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ไม่ยาก เนื่องจากสาเหตุของการเกิดน้ำเสียเกิดจากน้ำมือของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือเทศบาลตำบลกำแพงและประชาชนจะต้องร่วมมือกันในการแก้ปัญหาดังกล่าวก่อนที่จะปัญหาลุกลามไปสู่กว้างต่อไป

5.ผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มเปราะบางเพศหญิงและเพศชาย จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจในภาพรวมของเมืองลพบุรี จำนวน 180 ตัวอย่าง ซึ่งมีเพศชาย จำนวน 84 คน และเพศหญิง จำนวน 96 คน เพื่อหาความแตกต่าง จากการได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำท่วมและน้ำแล้ง ด้วยค่าสถิติ Independent T-test ซึ่งพบว่า กรณีน้ำท่วม เพศหญิงและเพศชาย ได้รับผลกระทบต่อชีวิตและครอบครัว ไม่แตกต่างกัน ส่วน

กรณีน้ำแล้ง พบว่าเพศหญิงและเพศชาย ได้รับผลกระทบต่อชีวิตและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.037$) จากสาเหตุหลักจากผลกระทบหลักคือ การมีน้ำกินน้ำใช้อย่างเพียงพอในช่วงภัยแล้ง

6.บทบาทภารกิจ ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำท่วม น้ำแล้ง เมืองสระสูง

จากการสัมภาษณ์และสอบถามผู้รับผิดชอบหน่วยงานที่ดูแลประชาชนเมื่อเกิดภัยจากน้ำท่วม น้ำแล้ง จากข้อมูลเบื้องต้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ท้องถิ่น อบต เทศบาล อบจ สาธารณสุข รพ,รพสต การไฟฟ้า การประปา บรรเทาสาธารณภัย เจ้าท่า ทางหลวง ผังเมือง เกษตร ซึ่งพบว่าแต่ละหน่วยงานมีแผนการดำเนินงานของตนเองภายใต้ข้อจำกัดขององค์กรและข้อมูลที่มี เช่น จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร จัดให้มีและ บำรุงไฟฟ้า/แสงสว่าง จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ จัดให้มีและบำรุงสถานที่การกีฬาการพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ จัดให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร บำรุง และส่งเสริมการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการท่องเที่ยว. ดูแลการผังเมือง ดูแลและรักษาการเจ็บไข้ได้ป่วยของประชาชน จัดให้มีสาธารณูปโภค อย่างเพียงพอ ดูแลด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ภัยพิบัติ น้ำท่วม น้ำแล้ง ดูแลการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำลำคลอง ทะเล ดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ป่าไม้ดูแลการตัดถนน การสร้างถนน การสร้างบ้านเรือน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.เน้นสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย สร้างเป้าหมายร่วมโยงใยระหว่าง ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสายน้ำคลองสระสูง ควบคู่กับโครงการคลองสวยน้ำใส ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
- 2.เน้นการอนุรักษ์สัตว์น้ำ เตากระอาณ หอยปู่ปู่ พื้นพริ้วชีวิตชนพื้นเมืองชาวมานิ ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน
- 3.ผนวกการแก้ปัญหา ร่วมกับกับหน่วยงานรัฐ ควบคู่กับโครงการคลองสวยน้ำใส ของ อบจ
4. สร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันของประชาชนตลอดสายน้ำจากทุกภาคส่วน สร้าง MOU ร่วมกัน โดยเฉพาะเครือข่าย ทสม
- 5.ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- 6.ส่งเสริมชุมชนจัดการตนเองให้เข้มแข็ง ในทุกด้าน
- 7.มีการจัดการฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน
- 8.การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ตอนนี้มีที่น่ายา เอาขยะมาทำปุ๋ย แล้วให้ชาวบ้านรู้สึกว่าได้อะไร อาชีพ เงิน มีส่วนร่วมมากขึ้น
- 9.การจัดการน้ำ ในคลองสระสูง เป็นคลอง 2 น้ำ สัตว์น้ำ ให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ชาวบ้านต้องร่วมมือกับการพัฒนา
10. ให้มีธรรมนูญคลองสระสูง

เอกสารอ้างอิง

1. โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมือง (success) , คู่มือการวิเคราะห์ความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในบริบทเมือง'สร้างการเตรียมพร้อมของเมืองอย่างยั่งยืน, 2564
2. ชะอุ่ม พิศาลสินธ์, ศึกษาบทบาทของเทศบาลตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ปรินญาณพนธ์ , มหาวิทยาลัยทักษิณ ,2548
3. นฤมล ชุนวิช่วยและคณะ การเคลื่อนย้ายและการปรับตัวของครัวเรือน เพื่อแสวงหาที่ทำกิน ในเขตป่าอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ,2527
4. สุปล จินตเมฆาและคณะ ภาษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและสภาพสังคมวัฒนธรรมภาพสะท้อนจากภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดสตูล :
file:///C:/Users/Administrator/Downloads/mrpornsawan,+%7B\$userGroup%7D,+18-242821(188-198).pdf
5. สุณา บานเย็น และคณะ ชลชีวะวิทยาและทรัพยากรประมงในคลองละงู จังหวัดสตูล สำนักวิจัยประมงน้ำจืด กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร , 2545

ภาคผนวก

โครงการประชามร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองลະงູ

ส่วนที่ 1 – ข้อมูลทีมผู้รับผิดชอบ

1.ชื่อการศึกษา

โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมืองลະงູ อำเภอลະงູ จังหวัดสตูล ปี 2564

2.ข้อมูลผู้รับผิดชอบและทำการศึกษา

1.1 มีสมาชิกในทีมมีทั้งหมด 17 คน

1.2 สมาชิกในทีมได้เข้าร่วมทั้ง 2 กิจกรรม (กิจกรรม 1.1 และ 1.2) จำนวน...4...คน

1.1 หัวหน้าทีม

- ชื่อ-สกุล นายวิรัช โอมมณี .หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติชุมชน จังหวัดสตูล
- บทบาทหน้าที่
ดำเนินงาน ควบคุม ดูแล การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 สมาชิกในทีม จำนวน 16 คน (สมาชิกในทีมจะต้องมีผู้หญิงเข้าร่วม)

- 1.ชื่อ-สกุล นายเจ๊ะอับดุลลาห์ แดหวัน หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายแรงงานนอกระบบ ทีมวิชาการ
- บทบาทหน้าที่
ประมวลผลการศึกษา สังเคราะห์ผลการศึกษา จัดทำรายงาน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 2.ชื่อ-สกุล นายจักรกริช ติงหวัง หน่วยงาน/องค์กร กลุ่มผู้ใช้น้ำบาโรย อ.ลະงູ
- เลขานุการ
- 3. นางสาวนุหงา บัวเจริญ หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายบ้านมั่นคง
ผู้ช่วยเลขานุการ
- บทบาทหน้าที่
เตรียมการประชุม บันทึกการประชุม รายงานความก้าวหน้า รายงานฉบับสมบูรณ์ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 4. ชื่อ-สกุล นางนิชนันท์ เส็มสัน หน่วยงาน/องค์กร ประธาน อสม.
การเงิน
- บทบาทหน้าที่

ดูแลการเงิน เอกสารการเงิน รายงานการเงิน การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ

- คณะทำงาน

- บทบาทหน้าที่

ประสานงาน จัดเก็บข้อมูล บันทึกข้อมูล การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ

- 5.ชื่อ-สกุล นางกอบเดี๊ยะ นีวหลี หน่วยงาน/องค์กร สมาองค์กรชุมชน
- 6.ชื่อ-สกุล นางอารีย์ หวันสุ หน่วยงาน/องค์กร สมาองค์กรชุมชน
- 7.ชื่อ-สกุล นายอารีย์ ดิงหวัง หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายสมาองค์กรชุมชน
- 8.ชื่อ-สกุล นางสาวลี ขวัญเงิน หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติ
- 9.ชื่อ-สกุล นางวรรณลัย เบ็ญหลัง หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติ
- 10.ชื่อ-สกุล นางกัลยพรรณ ดิงหวัง หน่วยงาน/องค์กร สมาคมผู้บริโภคสตูล
- 11.ชื่อ-สกุล นางวราภรณ์ ประพรม หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติ
- 12.ชื่อ-สกุล นายกำพล รាយา หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติ
- 13.ชื่อ-สกุล นายสิกติก อเอียดดี หน่วยงาน/องค์กร กลุ่มผู้นำบาโรย
- 14.ชื่อ-สกุล นายจิรวัฒน์ อูสมหา หน่วยงาน/องค์กร กลุ่มผู้นำบาโรย
- 15.นายหัสบลเลาะ สันมาแอ หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติ
- 16.นายสยาม ต้นประดิษฐ์ หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายภัยพิบัติ

ส่วนที่ 2 – ข้อมูลพื้นที่ศึกษา และ การศึกษา

1.พื้นที่ศึกษา

1.1 หลักการและเหตุผลในการคัดเลือกพื้นที่ศึกษา

เมืองละงู เป็นเมืองในขอบเขตระดับอำเภอ อยู่ในลุ่มน้ำละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล มีพื้นที่เขตการปกครองประมาณ 324 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 202,397.5 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของอำเภอละงู เป็นที่ราบสูง แบบลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่ค่อนข้างราบ ประกอบด้วยทิวเขา ทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือทอดตัวลงมาสู่พื้นที่ราบทางตอนใต้ และด้านตะวันตก ซึ่งเป็นที่ราบขนานไปกับชายทะเลในระดับความสูง 30 เมตร 20 เมตร 10 เมตร จากระดับน้ำทะเล ตามลำดับ มีเกาะรวม 6 เกาะ ประกอบด้วย เกาะเขาใหญ่ เกาะบุโหลนดอน เกาะลิ่ดีเล็ก เกาะลิ่ดีใหญ่ เกาะบุโหลนไม้ไผ่ เกาะบุโหลนใหญ่/เล ส่วนเพือกเขาอยู่ในระดับความสูง 150 เมตร ถึง 300 เมตร จากระดับน้ำทะเลกระจายอยู่ทั่วไปของอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือ ภูเขาที่มีความสูงไม่มากนัก ซึ่งมีภูเขาที่มีความสำคัญอยู่ 2 แห่ง คือภูเขาโต๊ะตุ๊ก และภูเขาขาว โดยมีคลองสำคัญคือ คลองละงูอำเภอละงู

ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีภูมิอากาศแบบ 2 ฤดู คือ 1. ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือน มกราคม – พฤษภาคม ของแต่ละปี 2. ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนมิถุนายน – ธันวาคม ของแต่ละปี มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ป่าชายเลน ป่าสงวนแห่งชาติ มีป่าควนทัง คลองละงู ซึ่งไหลผ่านพื้นที่ต่าง ๆ รวมระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร ฯลฯ และทรัพยากรชายฝั่งทางทะเล อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา **การปกครองส่วนภูมิภาค** แบ่งออกเป็น 6 ตำบล 61 หมู่บ้าน **การปกครองส่วนท้องถิ่น** แบ่งออกเป็น 7 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเทศบาลตำบลกำแพง องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง และองค์การบริหารส่วนตำบลละงูด้วย ประกอบด้วยประชากรทั้งหมด 71,657 คน ชาย 35,530 คน หญิง 36,127 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด และมีครัวเรือนทั้งหมด 16,730 ครัวเรือน

เมืองละงูจะมีพื้นที่ดำเนินการหลักคือ อบต.กำแพง ซึ่งอยู่ในตำบลกำแพง เป็นพื้นที่การปกครองหนึ่งในอำเภอละงู จังหวัดสตูล ซึ่งประกอบด้วยองค์การปกครองท้องถิ่น 2 แห่ง คือเทศบาลตำบลกำแพง และองค์การบริหารตำบลกำแพง มีเขตการปกครองทั้งหมด 12 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1-และ หมู่ที่ 4 บางส่วนอยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลกำแพง ส่วนที่เหลืออีก 10 หมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง **ลักษณะภูมิประเทศ** ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นที่ราบมีคลองละงู และลำคลองต่าง ๆ ไหลผ่าน ทำให้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตร การประมง การปศุสัตว์ตลอดปี **ลักษณะภูมิอากาศ** สภาพภูมิอากาศ มีลักษณะคล้ายคลึงกับจังหวัดต่างๆ ของภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยทั่วไป คือ มีสภาพอากาศร้อนชื้น ฝนตกชุกในห้วงระยะเดือนมิถุนายน – ตุลาคม ฤดูร้อนจะอยู่ในห้วงระยะเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27.4 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 80% มีปริมาณน้ำฝนตก เฉลี่ยทั้งปี 2,379.9 มิลลิเมตร **สภาพเศรษฐกิจ** ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการค้าขาย รองลงมา คือ การเกษตร การประมง การปศุสัตว์ ทำนา ทำสวน และรับจ้างทั่วไป **สภาพทางสังคม** สภาพทางสังคมโดยทั่วไป มีลักษณะเช่นเดียวกับชุมชนเมืองอื่น ๆ คือ มีชุมชนหนาแน่นมาก บริเวณริมถนนสายหลัก และกระจายออกไปบริเวณรอบนอก ปะปนกันระหว่างผู้นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธซึ่งสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยปกติสุข

1.2 ชุมชน/กลุ่มชุมชน/เทศบาล ผู้ที่จะเข้าร่วมดำเนินการศึกษา

- ชุมชน จำนวน 3 ชุมชน ชุมชนหมู่ที่ 7 บ้านโกตา อบต.กำแพง ชุมชนชนมจีน หมู่ที่ 3 เทศบาลตำบลกำแพง และชุมชนไนไส หมู่ที่ 15 อบต.ละงู
- กลุ่มชุมชนต่าง ๆ (ผู้หญิง, คนยากจน, คนพิการ เป็นต้น) จำนวน 180 คน (โปรดระบุ)
 1. ผู้สูงอายุ จำนวน 45 คน
 2. ผู้พิการ จำนวน 15 คน
 3. กลุ่มอาชีพ (ประมง เกษตร ท่องเที่ยว ค้าขาย) จำนวน 120 คน

1.3 เทศบาลที่เกี่ยวข้องในการทำการศึกษและจะเข้ามามีส่วนร่วม จำนวน 1 เทศบาล

2 อบต. คือ

เทศบาลตำบลกำแพง อบต.กำแพง อบต.ละงู

2 หลักการและเหตุผล (ระบุปัญหา/ประเด็นหลักที่เกิดผลกระทบ แนวทางการดำเนินการและผลที่คาดว่าจะได้รับ แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการศึกษา)

จากการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมทางภูมิอากาศของเมืองลະຊູ ในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่าความเป็นอยู่ของประชาชนมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเคยอยู่กับธรรมชาติ ใช้ชีวิตอาศัยร่วมกันกับเขา ป่า นา เล ในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา ผู้คนต่างถิ่นย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ปะปนกับคนพื้นที่ การแย่งชิงทรัพยากรก็มีมากขึ้น ทรัพยากรที่เคยอุดมสมบูรณ์ กลับลดน้อยลง พื้นที่นาข้าวแทบจะไม่มีให้เห็น ต้องพึ่งพาจากพื้นที่อื่น ผู้คนต่างคนต่างอยู่ การพึ่งพาซึ่งกันและกันแบบพี่น้องกลับมีให้เห็นลดลง ประกอบกับสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงและความเป็นเมืองมีมากขึ้น ทำให้บุคคลบางกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มอาชีพอย่าง ๆ ในชุมชน ขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ

1) การดำเนินการโครงการจึงเลือกพื้นที่เมืองลະຊູ ใช้ขอบเขตลุ่มน้ำลະຊູ ที่มีอบต.กำแพง เป็นพื้นที่หลัก ทต.กำแพง และอบต.ลະຊູ เป็นพื้นที่รอง ดำเนินการศึกษาความเปราะบางใน 3 ชุมชน คือ ม.7 ต.กำแพง ชุมชนชนมจีน ทต.กำแพง และม.15 ต.ลະຊູ

2) จุดเน้นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการน้ำที่มีทั้งน้ำท่วม น้ำแล้ง (และโยงไปถึงน้ำเสียจากโรงงาน)

3) กลุ่มประชากรศึกษาผลกระทบ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุทั้งติดเตียง 15 คน และทั่วไป 30 คน คนพิการ 15 คน กลุ่มอาชีพได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ประมง ค้าขาย ท่องเที่ยว จำนวน 120 คน

4) หน่วยงานที่ต้องลงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเชิงกายภาพ กฎหมาย นโยบาย แนวทางปฏิบัติ ประกอบด้วย ปภ. ทรัพยากรน้ำ ชลประทาน ประปา ไฟฟ้า ท้องถิ่น PCU รพ.อำเภอ เกษตรอำเภอ เจ้าท่า ทางหลวง ชรบ. โรงเรียน/กศน. เครือข่ายภัยพิบัติ

ด้วยสภาพเมืองลະຊູยังมีปัญหาที่จำเป็นจะต้องรวมพลังของเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมให้มีบทบาทนำในการพัฒนา และประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกิจกรรม อาศัยการศึกษาของโครงการในการยกระดับการทำงานในพื้นที่ต่อไป

3.วัตถุประสงค์ของการศึกษา (แสดงให้เห็นถึงเป้าหมายในการแก้ปัญหา และต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในสิ่งที่เป็นไปได้) (โปรดอธิบาย หรือระบุเป็นข้อ)

1. เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัญหา ศักยภาพ ความแตกต่างของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ผลกระทบและการรับมือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนกลุ่มเปราะบางจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงของเมืองลະຊູ
2. เพื่อศึกษาบทบาทและภารกิจ แผนงาน นโยบาย แนวปฏิบัติของหน่วยงาน องค์กร ที่มีอยู่ในเมืองลະຊູ เพื่อรับมือต่อผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาสังคมลະຊູ ร่วมศึกษาประเมินความเปราะบางของเมืองลະຊູเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศในอนาคต

4. รูปแบบกิจกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับจากกิจกรรม (โปรดระบุ)

กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.การประชุมคณะทำงาน จำนวน 6 ครั้ง ครั้งที่ 1 เพื่อทำความเข้าใจที่มาของโครงการ แนวคิด แนวทางดำเนินงาน และเรียนรู้ลักษณะทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของเมืองจากอดีต-ปัจจุบัน ครั้งที่ 2 เพื่อเรียนรู้การปรับใช้เครื่องมือในการประเมินความเปราะบาง และร่วมกันออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำเครื่องมือสำหรับการดำเนินการรวบรวมข้อมูล ครั้งที่ 3 จัดทำแผนปฏิบัติการเก็บข้อมูล ครั้งที่ 4 ครั้งที่ 5 เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล การประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองลະຊູ ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 6 จัดการประชุมกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์และแนวทางการแก้ปัญหา	1.คณะทำงานเข้าใจที่มาของโครงการ แนวคิด แนวทางดำเนินงาน และเรียนรู้ลักษณะทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของเมืองจากอดีต-ปัจจุบัน 2.คณะทำงานเรียนรู้การปรับใช้เครื่องมือในการประเมินความเปราะบาง และร่วมกันออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำเครื่องมือสำหรับการดำเนินการรวบรวมข้อมูล 3.ได้แผนปฏิบัติการเก็บข้อมูล 4.ได้ผลการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล การประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองลະຊູ ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5.แนวทางการนำเสนอผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.การประชุมกลุ่มย่อยชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมาย 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมเป็นผู้แทนองค์กร ชุมชน จำนวน 50 คน แนะนำโครงการ แนวทางดำเนินการ ผลที่จะได้รับ พร้อมกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน 3.การเก็บข้อมูล 3.1 กลุ่มประชากร ประชุมกลุ่มย่อยกับผู้สูงอายุ 30 คน 1 ครั้ง สัมภาษณ์รายบุคคลผู้ป่วยติดเตียง คนพิการ 30 คน และเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามกับกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ประมง ค้าขาย ท่องเที่ยว จำนวน 120 คน และประชุมกลุ่มย่อยกับตัวแทนกลุ่มอาชีพ 1 ครั้ง 3.2 ลงเก็บข้อมูลสัมภาษณ์รายองค์กรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 15 องค์กร และประชุมกลุ่มย่อย 1 ครั้ง	ผู้แทนองค์กร ชุมชน ได้รับรู้โครงการ แนวทางดำเนินการ ผลที่จะได้รับ พร้อมกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน ได้ผลการศึกษาจากการลงเก็บข้อมูล
4.วิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูล	การผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการศึกษาเบื้องต้น
5.จัดเวทีสาธารณะ 1 ครั้ง นำเสนอผลการศึกษา รับฟังข้อเสนอแนะ ร่วมจัดทำวิสัยทัศน์ ข้อเสนอแผนงานโครงการ	1.การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการพัฒนาเมือง 2.การนำเสนอผลการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมให้ข้อเสนอแนะและการสร้างความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหา

5. วิธีการเก็บข้อมูลดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล(เรียบเรียง จัดเก็บและประมวลผลข้อมูล การประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองบ่งชี้ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

5.1 กลุ่มประชากร ประชุมกลุ่มย่อยกับผู้สูงอายุ 30 คน 1 ครั้ง สัมภาษณ์รายบุคคลผู้ป่วยติดเตียง คนพิการ 30 คน และเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามกับกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ประมง ค้าขาย ท่องเที่ยว จำนวน 120 คน และประชุมกลุ่มย่อยกับตัวแทนกลุ่มอาชีพ 1 ครั้ง

5.2 ลงเก็บข้อมูลสัมภาษณ์รายองค์กรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 15 องค์กร และประชุมกลุ่มย่อย 1 ครั้ง

6.โปรดบรรยายละเอียด เครื่องมือและตัวชี้วัด ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ความเปราะบางของชุมชน หรือกลุ่มชุมชน และเหตุผลในการเลือก

ที่	กิจกรรม	เครื่องมือที่ใช้	เหตุผลในการเลือก/ตัวชี้วัด
1	ประชุมคณะทำงาน	-การเตรียมความพร้อมของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ -การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของเมืองตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน	-ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลบริบทเมืองเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การออกแบบคำถามในการศึกษา -ให้คณะทำงานเข้าใจบริบทเมืองอย่างรอบด้าน
2	การจัดทำแบบสอบถามและประชุมกลุ่มย่อย	-กรอบแนวคิดการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน(ภาวะการณ์เกิดผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน/ การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลของน้ำท่วม น้ำแล้ง /การเข้าถึงทุนมนุษย์,ทุนทางสังคม,ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ,ทุนทางกายภาพ,ทุนการเงินในขณะเกิดผลกระทบ/วิธีการดำรงชีวิต)	-ข้อมูลผลกระทบที่แตกต่างและแนวทางการรับมือจากน้ำท่วม น้ำแล้ง ของกลุ่มเป้าหมาย -จุดอ่อนและจุดแข็งในการเข้าถึงทรัพยากร/ระบบเมืองเพื่อการดำรงชีวิตในภาวะที่ได้รับผลกระทบของกลุ่มเป้าหมาย
3	การสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายบุคคล	-การเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพของเมืองจากอดีต-ปัจจุบัน -แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต -การเตรียมความพร้อมของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ -แบบประเมินความพร้อมด้วยตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดการภัยพิบัติ	-ได้ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาสำคัญของระบบเมือง โครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศวิทยา -ความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง(แผนนโยบาย แนวปฏิบัติ) รวมถึงจุดอ่อน จุดแข็งและข้อเสนอแนะ

7 ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการ (บรรยายละเอียดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากความสำเร็จเมื่อสิ้นสุดโครงการ)

1. ได้ข้อมูลสภาพปัญหา ศักยภาพ ความแตกต่างของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ผลกระทบและการรับมือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนกลุ่มเปราะบางจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงของเมืองลະຊູ
2. ได้ข้อมูลบทบาทและภารกิจ แผนงาน นโยบาย แนวปฏิบัติของหน่วยงาน องค์กร ที่มีอยู่ในเมืองລະຊູ เพื่อรับมือต่อผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. ความเข้มแข็งของเครือข่ายภาคประชาสังคมลະຊູ ร่วมศึกษาประเมินความเปราะบางของเมืองລະຊູเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศในอนาคต

8.งานที่ต้องส่งมอบ (เชิงปริมาณ เช่น รายงานความก้าวหน้า 1 ฉบับ, ข้อเสนอแนะต่อชุมชนหรือ เทศบาล) (โปรดระบุ)

รายงานความก้าวหน้า จำนวน 1 ฉบับ

รายงานการเงิน จำนวน 2 ฉบับ

รายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ข้อเสนอแนะต่อชุมชน 3 แห่ง จำนวน 3 เล่ม

ข้อเสนอแนะต่อเทศบาลตำบล อบต. จำนวน 3 เล่ม

9.แผนการทำงานสำหรับแต่ละกิจกรรมและกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน

9.1 ระยะเวลาดำเนินงาน 8 เดือน

9.2 วันที่เริ่มต้นดำเนินกิจกรรม 1 กรกฎาคม 2564 – 28 กุมภาพันธ์ 2565

9.3 ระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการศึกษา เพื่อให้เห็นการดำเนินการอย่างมีลำดับและเสร็จสิ้นตามวันที่กำหนดไว้)

9.4 กำหนดเวลาในการส่งงาน 28 กุมภาพันธ์ 2565

กิจกรรม	เดือนที่ (ไม่เกิน 10 เดือน)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.จัดประชุมสมาชิกคณะกรรมการ ครั้งที่ 1 ทำความเข้าใจที่มาของโครงการ แนวคิด แนวทางดำเนินงาน และเรียนรู้ลักษณะทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของเมืองจากอดีต-ปัจจุบัน								
2.จัดประชุมสมาชิกคณะกรรมการ ครั้งที่ 2 เรียนรู้การปรับใช้เครื่องมือในการประเมินความเปราะบาง และร่วมกันออกแบบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำเครื่องมือสำหรับใช้ในการดำเนินการรวบรวมข้อมูล								
3.จัดประชุมสมาชิกคณะกรรมการ ครั้งที่ 3 จัดทำแผนปฏิบัติการเก็บข้อมูล								
4.จัดประชุมสมาชิกคณะกรรมการ ครั้งที่ 4 เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล การ								

ประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองลະงູ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງສະພາບ ພູມິອາກາດ								
5.จัดประชุมสมาชิกคณะกรรมการ ครั้งที่ 5 เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล การ ประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองลະงູ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງສະພາບ ພູມິອາກາດ								
6.จัดประชุมสมาชิกคณะกรรมการ ครั้งที่ 6 กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์และแนวทางการแก้ปัญหา								
7.ประชุมกลุ่มย่อย 4 ครั้ง a. ชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมาย 50 คน b. กลุ่มผู้สูงอายุ 30 คน c. กลุ่มอาชีพ 30 คน d. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 30 คน								
8.เก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม กลุ่มอาชีพ 120 คน								
9.เก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์รายคน 1 คนพิการ ผู้ป่วยติดเตียง 30 คน 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 15 องค์กร								
10.คณะกรรมการประมวลผลการศึกษา								
11.จัดเวทีนำเสนอผลการศึกษา								

ส่วนที่ 3 – แผนงบประมาณ

งบประมาณตลอดการศึกษา 120,000 บาท

รายละเอียดงบประมาณ

จำนวนสมาชิกในทีมงาน, ค่าตอบแทนรายวัน, จำนวนวันทำงาน (ให้ตรงกับข้อมูลทีมผู้รับผิดชอบ
และทำการศึกษา ในส่วนที่1 ข้อ2)

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือค่าใช้จ่ายทั่วไปในการดำเนินงาน

- ค่าเดินทาง
- ค่าใช้จ่ายสำหรับประชุม/การประชุมกลุ่มย่อย
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อาทิ ค่าเอกสารสิ่งพิมพ์/ถ่ายเอกสาร, ค่าติดต่อสื่อสาร ฯลฯ

Funded by
the European Union

แบบสัมภาษณ์

(สำหรับองค์กรและหน่วยงาน)

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน เมืองละงู

.....

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลด้านการจัดการจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงเมืองละงูกรณี น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย เฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพ การเกษตร การค้าขาย การประมงและการท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่ที่ 3 ซอยขนมจีน หมู่ที่ 7 บ้านโกตา ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูลและหมู่ที่ 15 บ้านในไร่ ตำบลละงู จังหวัดสตูล

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป รายบุคคล

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....นามสกุล..... อายุ.....ปี บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สภาพภาพ () โสด () สมรส () หม้าย () อื่น ๆ

ระดับการศึกษาสูงสุด () ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า () มัธยมศึกษา () ปริญญาตรี () ปริญญาโท หรือสูงกว่า

โรคประจำตัว () มี () ไม่มี ระบุ.....

จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน รายได้ครัวเรือน.....บาท/ ปี

1. การประกอบอาชีพ () ในปกครอง () รับราชการ () รับจ้าง () พนักงานบริษัท () แม่บ้าน

() อื่น ๆ ระบุ.....

2. รายได้ของครัวเรือนบาท/ เดือน

3. สินทรัพย์ () บ้าน () ที่ดิน () รถ () เรือ () เครื่องมือทำมาหากิน () บ้านเช่า () อื่น.....

4. ลักษณะที่อยู่อาศัย () บ้านตัวเอง () บ้านเช่า () อาศัยกับญาติ () อื่น ๆ

5. สถานที่ตั้งบ้านเรือ () ริมคลอง () ริมถนน () อื่น ๆ

6. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล () บัตรทอง () ราชการการวิสาหกิจ () ประกันสังคม () อื่น ระบุ.....

.....

7.. ความชำนาญ /ความถนัดส่วนบุคคล () ช่าง () ขับรถ อื่น ๆ ()

8. การครอบครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ () มีที่ดินของตนเอง

การใช้ประโยชน์ () ให้เช่า () ทำนา () ทำสวน

- การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ () ไม่มี () มี ระบุ.....
- 9.สถานะทางสังคม () ลูกบ้าน () ผู้ใหญ่บ้าน () กำนัน () อสม () อื่น ๆ
10. ลักษณะครัวเรือน () อยู่คนเดียว () อยู่กับครอบครัว () อยู่กับญาติ () อื่น ๆ ระบุ.....
11. สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต () น้ำกิน.....() น้ำใช้() ไฟฟ้า.....
() อินเทอร์เน็ต.....โทรศัพท์มือถือ () ทีวี () ตู้เย็น () แอร์คอดีชั่น () อื่น ๆ ระบุ.....
- 12.การเงิน
() มีเงินออม () มีเงินกู้ () มีเงินเดือน () มีเงินบำนาญ () เงินช่วยเหลือจากรัฐ () อื่น ๆ ระบุ
.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดการจัดการของหน่วยงาน

- 2.1 ผลกระทบจากน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย
- 2.2 สาเหตุการเกิดผลกระทบ
- 2.3 การรับมือและการปรับตัว [บุคคล-ชุมชน]
- 2.5 การมีส่วนร่วมร่วมกับภาคประชาชนในการแก้ปัญหา
- 2.6 การใช้ประโยชน์จากน้ำคลองละงู

กรณีน้ำท่วม

- 1.ผลกระทบแก่ชีวิตที่ได้รับ มีอะไรบ้าง
- บ้านที่อยู่อาศัย
 - สัตว์เลี้ยง.....
 - การประกอบอาชีพ/รายได้.....
 - การคมนาคม.....
 - เครื่องมือทำมาหากิน เช่น.....จำนวน.....
 - อื่น ๆ ระบุ.....
2. บอกสาเหตุเกิดผลกระทบ
- การถมที่.....เช่น
 - ท่อระบายน้ำ.....เช่น.....
 - ทำถนน.....เช่น.....
 - การสร้างที่อยู่อาศัย.....เช่น.....
 - อื่น ๆ ระบุ.....เช่น.....
3. การรับมือและการปรับตัวของบุคคล
- 3.1 ก่อนเกิดน้ำท่วม
- อาหาร () มี ระบุ..... () ไม่มี

- น้ำ () นำกิน () น้ำใช้.....
 - เรือ () มี จำนวน..... ลำ () ไม่มี
 - รถ () มี จำนวน..... ลำ () ไม่มี
 - สัตว์เลี้ยง คือ.....จำนวน..... ตัว
 - ได้รับข่าวสารหรือไม่ () ได้รับ () ไม่ได้
- ช่องทางการได้รับข่าวสาร () วิทยุ () โทรศัพท์ () สื่อออนไลน์ () เพื่อนบ้าน () อื่น ๆ ระบุ
-

- ยา/เวชภัณฑ์ () มี ระบุ ชนิดของยา..... () ไม่มี
- กระสอบทราย () มี ได้รับจาก () ไม่มี
- เสื้อชูชีพ () มี ได้รับจาก () ไม่มี
- อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 ขณะเกิดน้ำท่วม

- ข้อมูลข่าวสาร () มี ได้รับจาก..... () ไม่มี.
- การอพยพ คน () มี () ไม่มี สัตว์เลี้ยง () มี () ไม่มี ทรัพย์สิน () มี () ไม่มี
- การทำครัวกลาง () มี สถานที่ () ไม่มี

3.3 หลังเกิดน้ำท่วม

- สำรวจความเสียหาย () มี อะไรบ้าง 1.2. () ไม่มี
- ทำความสะอาด. () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- ซ่อมคอกปศุสัตว์ () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- อื่น ๆ

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน

- การจัดตั้งกลุ่มดูแลช่วยเหลือกับ () มี ชื่อกลุ่ม..... () ไม่มี
- ร่วมประชุมเพื่อวางแผนแก้ปัญหา () มี อย่างไร..... () ไม่มี
- การจัดตั้งกองทุน () มี ชื่อ..... () ไม่มี
- เป็นสมาชิกอาสาสมัคร () มี กลุ่ม/ชมรม..... () ไม่มี
- อื่น ๆ ระบุ.....

5. การใช้ประโยชน์จากคลองละงู

- () เลี้ยงสัตว์ ชนิด..... () ปลูกผัก/ผลไม้.....
- () การท่องเที่ยว คือ..... () อนุบาลสัตว์น้ำ.....
- () อื่น ๆ

6. หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ ระบุ

.....

กรณีน้ำแล้ง

1. ผลกระทบแก่ชีวิตที่ได้รับ มีอะไรบ้าง

- ผลกระทบต่อบุคคล.....
- บ้านที่อยู่อาศัย
- สัตว์เลี้ยง.....
- การประกอบอาชีพ/รายได้.....
- การคมนาคม.....
- เครื่องมือทำมาหากิน เช่น.....จำนวน.....
- อื่น ๆ ระบุ.....

2. บอกสาเหตุการเกิดผลกระทบ

- การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ.....เช่น
- การใช้น้ำใต้ดิน.....เช่น.....
- การใช้น้ำไม่เหมาะสม.....เช่น.....
- การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม.....เช่น
- อื่น ๆ ระบุ.....เช่น.....

3. การรับมือและการปรับตัวของบุคคล

3.1 ก่อนเกิดน้ำแล้ง

- อาหาร () มี ระบุ..... () ไม่มี
- น้ำ () นำกิน () น้ำใช้.....
- เรือ () มี จำนวน..... ลำ () ไม่มี
- รถ () มี จำนวน..... ลำ () ไม่มี
- สัตว์เลี้ยง คือ.....จำนวน..... ตัว
- การป้องกันการเกิดไฟฟ้า () มี ระบุ..... () ไม่มี

- ได้รับข่าวสารหรือไม่ () ได้รับ () ไม่ได้รับ

ช่องทางการได้รับข่าวสาร () วิทยุ () โทรศัพท์ () สื่อออนไลน์ () เพื่อนบ้าน () อื่น ๆ ระบุ

- ยา/เวชภัณฑ์ () มี ระบุ ชนิดของยา..... () ไม่มี
- อุปกรณ์ป้องกันฝุ่นละออง
- อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 ขณะเกิดน้ำแล้ง

- ข้อมูลข่าวสาร () มี ได้รับจาก..... () ไม่มี.
- การอพยพ คน () มี () ไม่มี สัตว์เลี้ยง () มี () ไม่มี ทรัพย์สิน () มี () ไม่มี
- การทำครัวกลาง () มี สถานที่ () ไม่มี

3.3 หลังเกิดน้ำแล้ง

- สำรวจความเสียหาย () มี อะไรบ้าง 1.2. () ไม่มี
- ทำความสะอาด. () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- ซ่อมแซมที่อยู่อาศัย () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- ซ่อมคอกปศุสัตว์ () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- อื่น ๆ

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน

- การจัดตั้งกลุ่มดูแลช่วยเหลือ () มี ชื่อกลุ่ม..... () ไม่มี
- ร่วมประชุมเพื่อวางแผนแก้ปัญหา () มี อย่างไร..... () ไม่มี
- การจัดตั้งกองทุน () มี ชื่อ..... () ไม่มี
- เป็นสมาชิกอาสาสมัคร () มี กลุ่ม/ชมรม..... () ไม่มี
- อื่น ๆ ระบุ.....

5. การใช้ประโยชน์จากคลองละงู

- () เลี้ยงสัตว์ ชนิด..... () ปลูกผัก/ผลไม้.....
- () การท่องเที่ยว คือ..... () อนุบาลสัตว์น้ำ.....
- () อื่น ๆ

6. หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ ระบุ

.....

.....

.....

กรณีน้ำเสีย

1. ผลกระทบแก่ชีวิตที่ได้รับ มีอะไรบ้าง

- บ้านที่อยู่อาศัย
- สัตว์เลี้ยง.....
- การประกอบอาชีพ/รายได้.....
- อื่น ๆ ระบุ.....

2. บอกสาเหตุเกิดผลกระทบ

- การถมที่.....เช่น
- ท่อระบายน้ำ.....เช่น.....

- ทางระบายน้ำจากเขต เมือง () มี ระบุ () ไม่มี
- -ขยะอินทรีย์ () มี ระบุ () ไม่มี
- ทำถนน.....เช่น.....
- น้ำเสียจากปศุสัตว์ () มี ระบุ..... () ไม่มี
- การสร้างที่อยู่อาศัย.....เช่น.....
- การสร้างโรงงานอุตสาหกรรม () มี ระบุ..... () ไม่มี
- การกำจัดน้ำเสียครัวเรือน () ระบุ.....() ไม่มี
- อื่น ๆ ระบุ.....เช่น.....

3. การรับมือและการปรับตัวของบุคคล

3.1 ก่อนเกิดน้ำเสีย

- การกำจัดขยะ ครัวเรือน () มี ระบุ.....() ไม่มี
- การขุดลอกคูระบายน้ำ () มี ระบุ.....() ไม่มี
- การจัดทำบ่อบำบัดน้ำเสีย ครัวเรือน () มี ระบุ.....() ไม่มี
- อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 ขณะเกิดน้ำเสีย

- ขุดลอกคูระบายน้ำ () มี ระบุ.....() ไม่มี
- ใช้สารเคมีกำจัดน้ำเสีย () มี ระบุ.....() ไม่มี

3.3 หลังเกิดน้ำเสีย

- ทำความสะอาด. () มี ได้รับความช่วยเหลือจาก..... () ไม่มี
- อื่น ๆ

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน

- การจัดตั้งกลุ่มดูแลช่วยเหลือกัน () มี ชื่อกลุ่ม..... () ไม่มี
- ร่วมประชุมเพื่อวางแผนแก้ปัญหา () มี อย่างไร.....() ไม่มี
- การจัดตั้งกองทุน () มี ชื่อ..... () ไม่มี
- เป็นสมาชิกอาสาสมัคร () มี กลุ่ม/ชมรม..... () ไม่มี
- อื่น ๆ ระบุ.....

5. การใช้ประโยชน์จากคลองละงู

- () เลี้ยงสัตว์ ชนิด.....() ปลูกผัก/ผลไม้.....
- () การท่องเที่ยว คือ..... () อนุบาลสัตว์น้ำ.....
- () อื่น ๆ

6. หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ ระบุ

.....

.....

.....

Funded by
the European Union

ผนวก 3

แบบสัมภาษณ์ โครงการศึกษาและประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองลพบุรี
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย)
ดำเนินการภายใต้โครงการประชาสังคมร่วมแรงเพื่อเปลี่ยนแปลงเมือง(success)
โดยการสนับสนุนจากสหภาพยุโรปผ่านทางสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และมูลนิธิชุมชนสงขลา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งในการเก็บข้อมูลประกอบการประเมินความเปราะบางของชุมชนเมืองลพบุรี ที่มีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเมือง ดำเนินการโดยคณะทำงานเมืองลพบุรี

ชื่อหน่วยงาน.....

ชื่อ-สกุล ผู้สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน..... พศ..... เวลา.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามระบุคำนำหน้า () นาย () นาง () นางสาว

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

ที่อยู่ของหน่วยงาน.....

ส่วนที่ 2 ประเด็นการรับมือและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสียในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา

1. หน่วยงานของท่านมีการจัดตั้งโครงสร้างและการประสานงานที่ชัดเจน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. หน่วยงานของท่านมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและสิ่งจูงใจให้เจ้าของบ้าน ครอบครัวยุติได้ต่ำและชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

 3.หน่วยงานของท่านมีการปรับปรุงข้อมูลเรื่องภัยและความเสี่ยง รวมถึงความเปราะบางของชุมชนและคืนข้อมูลให้กับชุมชน หมู่บ้าน ให้ทันต่อเหตุการณ์เสมอและแบ่งปันผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวหรือไม่อย่างไร

.....

 4.องค์กรของท่านมีการลงทุนสร้างและดูแลปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดการเปลี่ยนแปลงน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสียหรือไม่ อย่างไร และมีระบบสำรองหรือไม่
 ระบุรายละเอียด ระบบน้ำ (น้ำอุปโภค บริโภค น้ำเพื่อการเกษตร).....

.....

 ระบุรายละเอียด ระบบระบายน้ำ.....

.....

 ระบุรายละเอียด ระบบไฟ/พลังงาน.....

.....

 ระบุรายละเอียด ระบบอาหาร.....

.....

 ระบุรายละเอียด ระบบคมนาคม.....

.....

 ระบุรายละเอียด ระบบสุขภาพ.....

.....

 ระบุรายละเอียด ที่อยู่อาศัย.....

อื่นๆ.....

.....

.....

5. หน่วยงานของท่านมีการวางระบบการเตือนภัยล่วงหน้าและเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ
ภาวะฉุกเฉินหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. หน่วยงานของท่านมีการปกป้องระบบนิเวศ และปรากฏทางธรรมชาติเพื่อบรรเทาภัยและรับมือการ
เปลี่ยนแปลงน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสียหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. หน่วยงานของท่านมีการใช้ระเบียบด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและระเบียบปฏิบัติด้านการดูแลอาคาร เพื่อ
ป้องกันความเสี่ยงรวมถึงมีการกำหนดพื้นที่ปลอดภัยให้กับประชาชนที่มีรายได้ต่ำ อีกทั้งมีการพัฒนาและ
ยกระดับการตั้งถิ่นฐานที่ไม่เป็นทางการของชุมชนตามที่สมควรหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. หน่วยงานของท่านมีการสร้างชุมชนใหม่ต้องตั้งอยู่บนการมีส่วนร่วมและความต้องการของชุมชนที่ได้รับ
ผลกระทบหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

9. หน่วยงานของท่านมีแผนหรือนโยบายในการพัฒนาเมืองลุ่มที่จะมีส่วนรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

10.หน่วยงานของท่านมีอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติอะไร อย่างไร ในการรับมือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสียของเมืองลพบุรี (แผน นโยบาย ยุทธศาสตร์ กฎ ข้อกำหนดต่างๆ มีการเตรียมความพร้อมนำมาใช้ในยามเกิดภัยหรือไม่ อย่างไร มีการตอบสนองอย่างรวดเร็วหรือไม่ อย่างไร สามารถนำบทเรียนและประสบการณ์ในอดีตมาแก้ไขหรือไม่ อย่างไร มีระบบสำรองหรือไม่ อย่างไร ระบบการทำงานมีความยืดหยุ่น ทดแทนกันได้หรือไม่ อย่างไร)

.....

.....

.....

.....

.....

11.หน่วยงานของท่านมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาเมืองลพบุรีในการรับมือและปรับตัวต่อน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสียหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพประกอบ

ประชุมชี้แจงโครงการ

ประชุมคณะทำงานพื้นที่

จัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย

จัดเวทีคืนข้อมูล

คณะผู้จัดทำ

1.นายวิรัช โอมณี	ประธานโครงการ
2.นายเจ๊ะอับดุลลาห์ แดหวัน	ฝ่ายวิชาการ
3.นายจักรกริช ดิง	เลขานุการ
3. นางสาวบุหงา บัวเจริญ	เครือข่ายบ้านมั่นคง
4. นางนิชนันท์ เส็มสัน	ประธาน อสม.
5.นางกอดีเยะ นีวห์ลี	สภาองค์กรชุมชน
6.นางอารีย์ หวันสุ	สภาองค์กรชุมชน
7. นายอารีย์ ดิงหวัง	เครือข่ายสภาองค์กรชุมชน
8. นางสาวลี ขวัญเงิน	เครือข่ายภัยพิบัติ
9. นางวรรณลัย เบ็ญหลัง	เครือข่ายภัยพิบัติ
10. นางกัลยพรรณ ดั่งหวัง	สมาคมผู้บริโภคสตูล
11. นางวราภรณ์ ประพรหม	รองนายกเทศมนตรีตำบลกำแพง
12. นายกำพล รាយ	เครือข่ายภัยพิบัติ
13. นายสีกดิก เอียดดี	กลุ่มผู้ใช้น้ำบาโรย
14. นายจิรวัฒน์ อูสมา	กลุ่มผู้ใช้น้ำบาโรย
15.นายหัสบลเลาะ สันมาแอ	เครือข่ายภัยพิบัติ
16.นายสยาม ตันประดิษฐ์	เครือข่ายภัยพิบัติ